

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kolmas koda laiendatud koosseisus)

19. märts 2019*

Riigiabi – Postisektor – Universaalteenuse osutamise kohustustega kaasnevate netokulude hüvitamine – Otsus, millega abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks – Tühistamishagi – Põhjendatud huvi – Põhjendamiskohustus – Võrdne kohtlemine – Proportsionaalsus – Omandiõigus – Ettevõtlusvabadus

Liidetud kohtuasjades T-282/16 ja T-283/16,

Inpost Paczkomaty sp. z o.o., asukoht Krakow (Poola), esindaja: advokaat T. Proć, hiljem advokaat M. Doktor,

hageja kohtuasjas T-282/16,

Inpost S.A., asukoht Krakow, esindaja: advokaat W. Knopkiewicz,

hageja kohtuasjas T-283/16,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: K. Herrmann, K. Blanck ja D. Recchia,

kostja,

keda toetab

Poola Vabariik, esindaja: B. Majczyna,

menetlusse astuja,

mille ese on ELTL artiklil 263 põhinevad nõuded tühistada komisjoni 26. novembri 2015. aasta otsus C(2015) 8236, milles viimane ei esitanud vastuväiteid Poola ametiasutuste teatatud meetme kohta, mis puudutab Poczta Polskale antud abi, mis seisneb nimetatud äriühingu poolt ajavahemikus 1. jaanuarist 2013 kuni 31. detsembrini 2015 universaalse postiteenuse osutamise kohustuse täitmisega kaasnevate netokulude hüvitamises.

ÜLDKOHUS (kolmas koda laiendatud koosseisus),

koosseisus: koja president S. Frimodt Nielsen, kohtunikud V. Kreuzschitz, I. S. Forrester, N. Póltorak ja E. Perillo (ettekandja),

kohtusekretär: ametnik K. Guzdek,

* Kohtumenetluse keel: poola.

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 24. aprilli 2018. aasta kohtuistungil esitatut,
on teinud järgmise

otsuse

I. Vaidluse taust ja peamised kohaldamisele kuuluvad õigusnormid

- 1 Poczta Polska (edaspidi „PP“) on Poola aktsiaselts, mille ainuaktsionär on Poola Vabariigi riigikassa. Asjaolude esinemise ajal hõlmas käesoleva kohtuasja esemeks olev äriühingu tegevus peamiselt universaalseid postiteenuseid, nagu kullerteenused, mille osutamisel oli ta Poolas peamine ettevõtja.
- 2 Vastavalt käesolevale kohtuvaidlusele kohaldatavatele EÜ asutamislepingu sätetele, mis käsitlevad siseturu arengut, kuulusid kõnesolevad teenused ühelt poolt Euroopa Ühenduse, nüüd Euroopa Liidu, ja teiselt poolt liikmesriikide jagatud seadusandlikku pädevusse, nagu see on ka tänasel päeval.
- 3 Liidu õiguse puhul on kohaldamisele kuuluvad eeskirjad sätestatud nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiiviga 97/67/EÜ ühenduse postiteenuste siseturu arengut ja teenuse kvaliteedi parandamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (EÜT 1998, L 15, lk 14; ELT eriväljaanne 06/03, lk 71), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. veebruari 2008. aasta direktiiviga 2008/6/EÜ, millega muudetakse direktiivi 97/67/EÜ seoses ühenduse postiteenuste siseturu rajamise lõpuleviimisega (ELT 2008, L 52, lk 3; edaspidi „postidirektiiv“).
- 4 Konkreetsemalt, mis puudutab tagajärgi, mis rahalises mõttes võivad kaasneda selle sektori liberaliseerimisega liidu siseturul, siis näeb postidirektiivi artikli 7 lõige 3 ka käesoleval ajal ette, et kui universaalteenuse kohustused tekitavad „ebaõiglase rahalise koormuse“, mida määratud teenuseosutajal tuleb kanda üksi, võib asjaomane liikmesriik võtta kasutusele „mehhanismi universaalteenuse osutamise kohustuse netokulu [erinevate] teenuste osutajate [...] vahel jagamiseks“.
- 5 Postidirektiivi artikli 7 lõige 4 sätestab, et kui selline mehhanism on kasutusele võetud, „võib liikmesriik luua hüvitusfondi, mida võib rahastada [kõnealuste] teenus[t]e osutajate [...] poolt tehtud maksetest“. Postidirektiivi artikli 7 lõige 5 näeb ette, et nimetatud hüvitusfondi asutamisel ning lõigetes 3 ja 4 osutatud rahaliste osamaksete suuruse kindlaksmääramisel liikmesriigid tagavad, et „järgitakse läbipaistvuse, mittediskrimineerimise ja proportsionaalsuse põhimõtet“.
- 6 Vastavalt postidirektiivi I lisa B osa teisele lõigule on universaalteenuse osutamise kohustuse netokulud mis tahes universaalteenuse osutamise seotud ja vajalikud kulud. Need kulud arvutatakse selliselt, et „[selle] teenuse [liikmesriigi postiseadusega ette nähtud] osutamise kohustusega [...] universaalteenuse osutaja netokuludest lahutatakse sama postiteenuse osutaja netokulud universaalteenuse osutamise kohustuse puudumisel“.
- 7 Poolas võeti postidirektiiv üle 23. novembri 2012. aasta postiseadusega (ustawa Prawo pocztowe) (edaspidi „Poola postiseadus“, *Dz. U.* 2012, järjekoht 1529). Selle seaduse artikli 2 kohaselt on nimetatud riigis universaalteenuste hulka kuuluvad teenused need, mis hõlmavad kirjade ja postipakkide saatmist, samuti saadetised pimedate eest, mida ei teosta universaalteenuse osutamise kohustuste raames määratud ettevõtja. Universaalse postiteenuse osutaja tagab postisaadetiste kogumise ja saajale kättetoimetamise kõigil tööpäevadel ning mitte vähem kui viiel päeval nädalas. Asjaomaste kirisaadetiste kaal ei või ületada 2000 grammi ning postipakkide maksimaalne kaal võib olla 10 000 grammi (Poola postiseaduse artiklid 45 ja 46).

- 8 Poola postiseaduse (artikli 178 lõige 1) alusel anti Poola postiteenuse reformi elluviimise ülesanne alates 1. jaanuarist 2013 esmalt kolmeks aastaks PP-le, kes vastutas universaalse postiteenuse osutaja kohustuste täitmise tagamise eest kogu Poola territooriumil.
- 9 Poola ametivõimud, olles koostanud selle reformi õigusliku raamistiku, kasutades muu hulgas postidirektiiviga antud võimalusi ning Poola postiseaduse asjakohaseid sätteid (vt eespool punktid 3–6), teatasid 10. juunil 2014 Euroopa Komisjonile abikavast, mis puudutas esiteks universaalteenuse kohustustega kaasnevate netokulude jagamise mehhanismi ja teiseks selle mehhanismi loomist täiendava hüvitusfondi asutamist.
- 10 Hüvitusfondi rahastati osaliselt osamaksetest, mida asjaomastel postiettevõtjatel tuli nimetatud fondi tasuda, ning osaliselt riigieelarvest. Eelkõige puudutas Poola postiseaduse artikli 108 lõikes 2 ette nähtud osamakse tasumise kohustus postiettevõtjaid, kes osutavad samaväärseid universaalteenuseid ja kelle aastatulu seoses nende teenuste osutamisega pidi sellegipoolest olema suurem kui 1 miljon Poola zlotti (PLN). Igal juhul ei võinud iga asjaomase ettevõtja poolt tasumisele kuuluv summa ületada aastas universaalteenuse osutamisest saadud tulust 2% ülemmäära (edaspidi „osamakse maksimumsumma määrav protsent“).
- 11 Seda mehhanismi, mis oli esialgu ette nähtud aastateks 2013–2026, piirati lõpuks Poola pädevate ametivõimude kirjaga, mis edastati komisjonile 5. jaanuaril 2015, aastateks 2013–2015 (edaspidi „riiklik hüvituskord“ või „kõnealune meede“).
- 12 Komisjon otsustas 26. novembril 2015 nõukogu 13. juuli 2015. aasta määruse (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL] artikli 108 kohaldamiseks (ELT 2015, L 248, lk 9), artikli 4 lõike 3 alusel mitte esitada vastuväiteid riikliku hüvituskorra kohta põhjusel, et tegemist on siseturuga kokkusobiva riigiabi (edaspidi „vaidlustatud otsus“). Komisjon on seisukohal, et vastavalt tema teatise Euroopa Liidu raamistik riigiabi jaoks, mida antakse avalike teenuste eest makstava hüvitisena (2011) (ELT 2012, C 8, lk 15; edaspidi „üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistik“), jaotistes 2.1–2.8 märgitud kriteeriumidele ei mõjuta kõnealune meede kaubandust liidu huvide vastasel määral. Lisaks, hüvitusfondi toimimise aluspõhimõtted ei tekita tõsiseid konkurentsimoonusi siseturul ega näe seega ette täiendavaid nõudeid tagamaks, et kaubanduse arengut ei mõjutata määral, mis oleks kokkusobimatu liidu huvidega.
- 13 Hagejad on ühes kohtuasjas Inpost Paczkomaty sp. z o.o. ja teises Inpost S.A. Nimetatud äriühingud kuuluvad Poola kontserni Integer.pl S.A, mis Poola postiseaduse artikli 2 kohaselt teevad osamakseid viidatud seadusega asutatud hüvitusfondi, mis võimaldab PP-l saada vastavat hüvitist (vt eespool punkt 9).

II. Menetlus ja poolte nõuded

- 14 Üldkohtu kantseleisse 30. mail 2016 esitatud hagiavaldustega esitasid hagejad hagid, mis registreeriti numbritega T-282/16 ja T-283/16.
- 15 Üldkohtu kantseleisse 15. septembril 2016 saabunud dokumendiga esitas Poola Vabariik avalduse astuda nimetatud menetlustesse komisjoni nõuete toetuseks.
- 16 Üldkohtu kantseleisse 27. septembril 2016 esitatud dokumendiga taotles komisjon nimetatud kohtuasjade liitmist.
- 17 Üldkohtu kolmanda koja president rahuldab 28. oktoobri 2016. aasta otsustega Poola Vabariigi menetlusse astumise taotluse.

- 18 Üldkohtu kolmanda koja presidendi 14. novembri 2016. aasta otsusega liideti kohtuasjad T-282/16 ja T-283/16 kirjaliku ja suulise menetluse ning lõpliku kohtulahendi huvides vastavalt Üldkohtu kodukorra artiklile 68.
- 19 Poola Vabariik esitas menetlusse astuja seisukohad 19. jaanuaril 2017.
- 20 Ettekandja-kohtuniku ettepanekul otsustas Üldkohus (kolmas koda) avada menetluse suulise osa ning esitas kodukorra artiklis 89 ette nähtud menetlust korraldavate meetmete raames pooltele küsimused, millele palus vastata kirjalikult, mida pooled tegid tähtaegselt.
- 21 Üldkohtu kolmanda koja ettepanekul otsustas Üldkohus kodukorra artikli 28 alusel suunata kohtuasja laiendatud koosseisule.
- 22 Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu suuliselt esitatud küsimustele kuulati ära 24. aprilli 2018. aasta kohtuistungil.
- 23 Hagejad paluvad Üldkohtul:
- tühistada vaidlustatud otsus;
 - mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 24 Komisjon ja Poola Vabariik paluvad Üldkohtul:
- jätta hagid rahuldamata;
 - mõista kohtukulud välja hagejatelt.

III. Õiguslik käsitlus

A. Vaidluse ese ja hagejate põhjendatud huvi

- 25 Mis puudutab käesoleva vaidluse eset, siis tuleb märkida, et vastupidi hagejate väidetele ei puuduta riiklik hüvituskord 31. detsembrile 2015 järgnevat perioodi, kuna vaidlustatud otsuse ese ei ole universaalsete postiteenuste rahastamine aastatel 2016–2025 (vt selle otsuse põhjendused 2 ja 12 ning eespool punkt 11).
- 26 Lisaks tuleb märkida, et vastuseks Üldkohtu kirjalikule küsimusele, mis esitati menetlust korraldava meetme raames, märkisid hagejad, et ei 2014. ega 2015. aastal hüvitusfondi ei kasutatud ning et „kuna tegelikult puudus [PP] taotlus, mis võimaldaks seda mehhanismi nimetatud aastatel [...] rakendada, tähenda[s] see, et vaidlustatud otsus ei tekita[nud] hageja[te]le ebasoodsaid õiguslikke tagajärgi“. Sellest tuleneb, nagu nähtub hagejate tunnistustest, et need tagajärjed ei põhjenda huvi vaidlustatud akt tühistada selles osas, milles otsuses ei esitata vastuväiteid kõnealuse meetme suhtes, mis puudutab aastaid 2014 ja 2015, kuna selline huvi eeldab, et selle akti tühistamine võib iseenesest tekitada õiguslikke tagajärgi ja et hagi tulemusel võib selle esitanud isik saada mingit kasu (vt selle kohta 17. septembri 2015. aasta kohtuotsus *Mory jt vs. komisjon*, C-33/14 P, EU:C:2015:609, punkt 55 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 27 Neil asjaoludel tuleb järeldada, et käesolevad hagid on vastuvõetavad üksnes osas, milles vaidlustatud otsus tõi hagejatele kaasa õiguslikke tagajärgi 2013. aastal, kuna kõnealune meede ehk hüvitusfond ja nimetatud otsus ei olnud aktiivsed aastatel 2014 ja 2015.

B. Sisulised küsimused

- 28 Hagejad esitavad oma hagi põhjenduseks seitse väidet, millest esimesed viis puudutavad sisuliselt ELTL artikli 106 lõike 2 rikkumist, kuna ei ole järgitud üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid käsitlevat raamistikku ja postidirektiivi artiklit 7, kuues Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklite 16 ja 17 rikkumist ja viimane põhjendamiskohustuse rikkumist.

1. Esimene väide, mis puudutab ELTL artikli 106 lõike 2 rikkumist, kuna ei ole järgitud postidirektiivi artikli 7 lõiget 2 ja üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid käsitleva raamistiku punkti 19

- 29 Hagejad väidavad sisuliselt, et komisjon ei oleks pidanud tunnistama kõnealuse meetme siseturuga kokkusobivaks, kuna Poola seadusandja otsusele määrata kõnealuste universaalsete postiteenuste osutamise ülesanne PP-le ei eelnenud riigihangete valdkonnas kohaldatavatele liidu õigusnormidele vastavaid hankemenetlusi ega igal juhul menetlust, mis oleks kooskõlas läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja diskrimineerimiskeelu põhimõtetega.
- 30 Komisjon ja Poola Vabariik vaidlevad selle väite põhjendatusele vastu. Lisaks märkis komisjon kohtuistungil selle kohta täiendavalt, et niisuguse väite – mis käsitleb üksnes PP olukorda ja eriõigusi – esitamist ei saa hagejate puhul pidada vastuvõetavaks.
- 31 Postidirektiivi artikli 7 lõikes 2 on sätestatud:

„Liikmesriigid võivad tagada universaalteenuste osutamise, hankides sellised teenused riigihankemenetluste suhtes kohaldatavate eeskirjade ja normide kohaselt, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivis 2004/18/EÜ (millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused) sätestatud võistlevate läbirääkimiste või läbirääkimisega menetluse kohaselt, kas lepinguteate avaldamisega või mitte.“

- 32 Antud juhul on aga selge, et Poola postiseadusega määrati PP universaalsete postiteenuste osutajaks, ilma et Poola ametivõimud oleksid eelnevalt korraldanud hankemenetluse.
- 33 Kuid nagu komisjon ja Poola Vabariik õigesti märgivad, ei kohusta postidirektiivi artikli 7 lõige 2 asjaomast liikmesriiki läbi viima hankemenetlusi selleks, et valida välja ettevõtja, kellele ta kavatses usaldada universaalse postiteenuse osutamise, kuna hankemenetluse kasutamine on vastavalt selle sätte sõnastusele „[L]iikmesriigid võivad tagada“ üksnes valikuline.
- 34 Postidirektiivi artikli 7 lõike 2 sõnasõnalist tõlgendust kinnitab süstemaatiline tõlgendamine, eelkõige direktiivi 2008/6 põhjendusest 23 lähtudes, mis on sõnastatud järgmiselt:

„[L]iikmesriikidele tuleks anda veelgi enam paindlikkust universaalteenuse kättesaadavuse tagamise kõige tõhusama ja sobivama mehhanismi väljaselgitamisel, järgides samas objektiivsuse, läbipaistvuse, mittediskrimineerimise ja proportsionaalsuse põhimõtteid ning hoolitsedes, et võimalikult vähe moonutataks turgu, [kas jättes universaalteenuse osutamise] turujõudude reguleerida, [määrates ühe või mitu ettevõtjat] universaalteenuse eri elementide osutamiseks või riigi territooriumi eri osade katmiseks ning [kasutades] teenuste osutamise riigihanke[i]d.“

- 35 Sellest tuleneb, et hankemenetluste korraldamine on vaid üks võimalus nende hulgas, mida asjaomane liikmesriik võib kasutada eelkõige tingimusel, et selle valikuõiguse kasutamisel on nõuetekohaselt järgitud läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja diskrimineerimiskeelu põhimõtteid. Lisaks, see tõlgendus vastab tõlgendusele, mille andis komisjon üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku

punktis 56, milles ta nentis, et asjaomase liikmesriigi jaoks on olemas võimalus kohustada „avaliku teenuse osutajat pakkuma üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid reserveerimata turul konkurentsipõhist hankemenetlust korraldamata [...]“.

- 36 Samas ei vaidle hagejad vastu sellele, et „[PP kui universaalse postiteenuse osutaja] määramine seadusandlikul teel on õiguspärane“, vaid üksnes väidavad sisuliselt, et selline määramine rikub läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja diskrimineerimiskeelu põhimõtet, kuna 2012. aasta detsembris „Poola ametivõimud hääletasid [Poola postiseaduse] poolt oluliselt teistsugustel tingimustel kui need, mille üle toimus 2010. aasta [septembris] avalik arutelu, eelkõige selles osas, mis puudutab netokulude rahastamise määra suurendamist 1%-lt tuludest 2% protsendile“.
- 37 Samas tuleb märkida, et see väide ei puuduta meetodit või menetlust, millega PP määrati alates 1. jaanuarist 2013 kolmeks aastaks ainsaks universaalsete postiteenuste osutajaks, vaid sellega soovitakse teist väidet ennetades vaidlustada meetodit, millega Poola ametivõimud kõnealuse hüvitise määra lõplikult arvutasid ja rakendasid. Järelikult, kuna see väide põhineb läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja diskrimineerimiskeelu nõuetel, tuleb see tulemuseta tõttu tagasi lükata.
- 38 Lisaks on selge, et PP määramine kindlaksmääratud perioodiks universaalse postiteenuse osutajaks oli juba ette nähtud 2010. aasta septembris toimunud avalikul arutelul, mis toimus just asjasse puutuva riigisisese seadusandlusmenetluse raames. Igal juhul nähtub sellest, et mis puudutab universaalse postiteenuse osutaja valimist, siis ei ole hagejatel alust põhjendatult väita, et 2012. aastal vastu võetud postiseaduses tehti seda „täiesti teistsugustel“ tingimustel kui need, mis pandi 2010. aasta septembris avalikule arutelule, et põhistada läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja diskrimineerimiskeelu nõuete rikkumist.
- 39 Lõpuks, asjaolu, et PP määrati universaalsete postiteenuste osutajaks vahetult ja ainuüksi seadusandlikul viisil, ei ole iseenesest piisav, et tuvastada läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja diskrimineerimiskeelu põhimõtete rikkumine. Sellega seoses tuleb täpsustada, et Poola postiseadus avaldati 29. detsembril 2012 selle riigi ametlikes teadaannetes ning et Poola Vabariigil oli õigus ulatusliku kaalutusõiguse kasutamisel universaalteenuse ulatuse määratlemisel (vt 20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Comunidad Autónoma del País Vasco jt vs. komisjon, C-66/16 P–C-69/16 P, EU:C:2017:999, punktid 69 ja 70 ning seal viidatud kohtupraktika), ja vastavalt üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 15 sätetele määrata kindlaks selle akti õiguslik vorm, millega pannakse määratud ettevõtjale üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise kohustus.
- 40 Sama kehtib siis, kui määratud universaalteenuse osutaja on nagu antud juhul „100% riigi osalusega“ avaliku sektori asutus. Nimelt, pelgalt asjaolu, et nimetatud teenuse osutaja on avalikku laadi, ei sea kahtluse alla seda, et tema määramine otsustati vastavalt universaalteenuse osutaja ülesande andmist reguleerivatele põhimõtetele, nagu neid on tunnustatud kohtupraktikas (vt 12. veebruari 2008. aasta kohtuotsus BUPA jt vs. komisjon, T-289/03, EU:T:2008:29, punkt 161 jj).
- 41 Eelnevat arvesse võttes ja ilma et oleks vaja anda hinnang selle väite vastuvõetavuse küsimusele, mille tõi välja komisjon kohtuistungil, tuleb esimene väide igal juhul põhjendamata tõttu tagasi lükata.

2. Teine väide, mis puudutab ELTL artikli 106 lõike 2 rikkumist, kuna üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktides 14 ja 60 ette nähtud tingimusi peeti ekslikult täidetuks

- 42 Teise väite raames esitavad hagejad kaks eraldiseisvat etteheidet. Esiteks väidavad nad, et avaliku arutelu nõudeid, nagu need tulenevad üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 14 kohaldamisest, ei olnud antud juhul järgitud. Poola postiseaduse eelnõu erines märgatavalt selle esialgsest kavandist, mille üle toimus 2010. aasta septembris korraldatud avalik arutelu, kuna hüvitise määr oli vahepeal tõusnud 1%-lt 2%-le asjaomasest tulust. Seega, kuna uut arutelu, mis oli üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 14 kohaselt ette nähtud, ei toimunud, viidi

niisugune seadusemuudatus sisse ilma, et Poola ametivõimud oleksid nõuetekohaselt arvesse võtnud peale PP teiste postiettevõtjate huve ning universaalteenuse valdkonna vajadusi. Teiseks väidavad hagejad, et ka üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktis 60 ette nähtud läbipaistvuse nõudeid ei ole järgitud, kuna komisjon ei märkinud vaidlustatud otsuses, et avaliku arutelu tulemused olid kas internetis või muul asjakohasel viisil avaldatud.

- 43 Komisjon ja Poola Vabariik vaidlevad selle väite põhjendatusele vastu. Komisjon väitis kohtuistungil ka seda, et kõnealust väidet tuleks pidada vastuvõetamatuks, kuna see ei mõjuta kummagi hageja olukorda otseselt ega individuaalselt.

a) Esimene etteheide

- 44 Esimese etteheitega seoses tuleb sissejuhatuseks märkida, et komisjon võib ELTL artikli 106 lõikes 2 ette nähtud kaalutusõiguse alusel võtta vastu eeskirjad, et määrata kindlaks kriteeriumid, mille põhjal ta kavatses liikmesriikide kavandatavate abimeetmete, mis on seotud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamisega, kokkusobivust siseturuga hinnata. Sellega, et ta võtab vastu selliseid käitumisreegleid nagu üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistik ja annab nende avaldamisega teada, et ta kavatses neid edaspidi nendega hõlmatud juhtumitele kohaldada, piirab komisjon oma kaalutusõigust ega saa neist reeglitest põhimõtteliselt kõrvale kalduda ilma, et tema suhtes olenevalt olukorrast rakendataks sanktsioone selliste õiguse üldpõhimõtete rikkumise eest nagu võrdne kohtlemine või õiguspärase ootuse kaitse (vt selle kohta 8. märtsi 2016. aasta kohtuotsus Kreeka vs. komisjon, C-431/14 P, EU:C:2016:145, punktid 68–70; 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus Kotnik jt, C-526/14, EU:C:2016:570, punktid 38–40 ja seal viidatud kohtupraktika, ja 16. juuli 2014. aasta kohtuotsus Zweckverband Tierkörperbeseitigung vs. komisjon, T-309/12, ei avaldata, EU:T:2014:676, punkt 212).

- 45 Üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkt 14 on sõnastatud järgmiselt:

„Liikmesriigid peaksid käesolevas raamistikus sätestatud põhimõtete kohaldamise eesmärgil näitama, et nad on pööranud nõuetekohast tähelepanu vajadusele avalike teenuste järele, kasutades tarbijate ja teenusepakkujate huvide arvesse võtmiseks avalikke arutelusid või muid asjakohaseid vahendeid. See ei kehti juhul, kui on selge, et uus arutelu ei anna võrreldes äsjasega märkimisväärset lisaväärtust.“

- 46 Ent selle sätte sõnastusest nähtub selgelt, et avaliku arutelu korraldamine ei ole kohustuslik, kuna niisugune toiming kujutab endast üksnes ühte asjakohastest vahenditest, mida liikmesriigid võivad kasutada selleks, et võtta arvesse asjaomase avaliku teenuse vajadusi ja arvestada selle teenuse kasutajate ja osutajate huve.

- 47 Pealegi said hagejad 2010. aasta septembris toimunud avalikul arutelul tõhusalt esitada oma seisukohti hüvitusfondi toimimise tingimuste kohta ja eelkõige väljendada oma mittenoustumist osamakse 1% määraga, see tähendab madalama määraga kui 2%.

- 48 Seega, kuna hagejad said väljendada mittenoustumist lõplikult kehtestatud määrast madalama määraga, väites, et nende arvates oli see niigi üleliigne, ei oleks uus arutelu toonud kaasa „märkimisväärset lisaväärtust“ üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 14 tähenduses. Lisaks asjaolu, et seejärel liikmesriigi pädevad ametivõimud hagejate väiteid ei toetanud, ei tähenda, et need äriühingud ei saanud teha oma seisukohti selles küsimuses teatavaks (vt selle kohta ja analoogia alusel 12. detsembri 2014. aasta kohtuotsus Crown Equipment (Suzhou) ja Crown Gabelstapler vs. nõukogu, T-643/11, EU:T:2014:1076, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 49 Sellest tuleneb, et 2010. aasta septembri avalik arutelu kujutas endast „asjakohast vahendit“ üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 14 tähenduses, kuna võimaldas hagejatel muu hulgas teha oma seisukoha tõhusalt teatavaks ja asjaomasel liikmesriigil võtta nõuetekohaselt arvesse nende kui teenuseosutajate huve.
- 50 Neil asjaoludel sai komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 122 anda hinnangu, ilma et ta oleks rikkunud õigusnormi või teinud hindamisviga, et sisuliselt oli Poola Vabariik võtnud arvesse teenuse vajadust selles osas, milles üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise kohustused, mille täitmine oli Poola postiseadusega antud PP-le, vastasid postidirektiivis määratletud teenuse nõuetele ning mida silmas pidades avalik arutelu vastavalt üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktile 14 igal juhul toimus.
- 51 Lõpuks, seda järeldust ei sea kahtluse alla hagejate väited, mis esiteks puudutavad asjaolu, et „osamakse ülemmäära [tõsteti] 2%-le ainuüksi selleks, et vältida selle taotlemist riigieelarvest“, ja teiseks asjaolu, et kullerteenuse ettevõtjad olid samuti kohustatud osalema hüvitusfondi rahastamises. Selles osas piisab, kui tuvastada, et need väited on tulemusetud esimese etteheite osas, mis puudutab üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktis 14 ette nähtud menetluse läbipaistvuse nõuete eiramist.
- 52 Eespool toodut silmas pidades tuleb teise väite esimene etteheide tagasi lükata.

b) Teine etteheide

- 53 Teise etteheitega seoses tuleb meenutada üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 60, mis on sõnastatud järgmiselt:

„Asjaomane liikmesriik peab iga üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamise eest käesoleva raamistiku kohaselt antava hüvitise puhul avaldama internetis või muul sobival viisil järgmise teabe:

a) punktis 14 osutatud avaliku arutelu või muu sobiva menetluse tulemused;

[...]“.

- 54 Sellega seoses piisab aga, kui märkida, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 158 sedastas komisjon faktiviga tegemata, et Poola postiseadus oli avaldatud. Lisaks, erinevalt sellest, mida väidavad hagejad, ei nähtu üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktist 60 liikmesriikidele kohustus avaliku arutelu tulemused eraldi avaldada. Lõpuks tuleneb eespool punktides 46–50, et komisjon võis põhjendatult leida, et üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktis 14 ette nähtud läbipaistvuse nõuded olid täidetud, mistõttu ei olnud tema vaidlustatud otsuse punktis 160 esitatud järeldus väär.
- 55 Seega, võttes arvesse eeltoodut, tuleb ka teine etteheide ja sellest tulenevalt teine väide tervikuna tagasi lükata, ilma et oleks vaja võtta seisukoht selle vastuvõetavuse küsimuses.

3. Kolmas väide, mis puudutab esiteks ELTL artikli 106 lõike 2 rikkumist, kuna komisjon eiras üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 52, ja teiseks postidirektiivi artikli 7 lõike 1 ja lõigete 3–5 rikkumist

- 56 Hagejad leiavad oma kolmandas väites, et komisjon on eiranud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 52 ja postidirektiivi artikli 7 lõiget 1 ja lõikeid 3–5. Sisuliselt on hüvitusfondi toimimise kord nende sõnul diskrimineeriv, ebaproportsionaalne ja vastu võetud läbipaistmatul viisil.

Lisaks leiavad nad, et komisjon ei ole nõuetekohaselt läbi viinud uurimismenetlust selleks, et teha kindlaks, kas universaalteenuse osutamise kohustused olid seotud PP netokuludega ja kujutasid endast selle ettevõtja jaoks „ebaõiglast“ rahalist koormust postidirektiivi artikli 7 lõike 3 tähenduses.

- 57 Kõigepealt tuleb märkida, et vaidlustatud otsusest nähtub, et postiettevõtjate osamakse summa, mille panustamist hüvitusfondi neilt nõutakse, on määratud kindla protsendina nende asjakohasest käibest. Arvesse võetav käive on käive, mis võrdlusaasta lõikes on saadud universaalteenuste osutamisest (universaalteenuse osutaja puhul) ja samaväärsete teenuste osutamisest (universaalteenuse osutaja ja kõikide teiste postiettevõtjate puhul, kellelt nõutakse hüvitusfondi osamaksete tegemist). Postiettevõtjad, kelle asjakohane käive jääb võrdlusaasta lõikes alla 1 miljoni Poola zloti, on hüvitusfondi osamaksete tasumise kohustusest vabastatud. Mis puudutab osamakse maksimumsumma määravat protsenti, siis see on ühesugune kõikide ettevõtjate jaoks, kellelt nõutakse hüvitusfondi osamaksete tegemist ning selle ülemmääraks on kehtestatud 2% asjakohasest käibest. See protsent arvutatakse ühelt poolt universaalteenuse osutaja poolt tasumisele kuuluva hüvitise kogusumma ja teiselt poolt kõikide postiettevõtjate, kellelt nõutakse hüvitusfondi osamaksete tegemist, võrdlusaasta jooksul saadud asjakohase kogukäibe vahelise suhtarvuna (vaidlustatud otsuse põhjendused 164, 165 ja 170).
- 58 Poola postiseaduse kohaselt otsustatakse hüvitise kogusumma arvutamine Poola postiteenuseid reguleeriva asutuse (edaspidi „UKE“) otsusega pärast seda, kui sõltumatu ekspert on kontrollinud PP esitatud arvutuskäiku ja raamatupidamisdokumente (vaidlustatud otsuse põhjendus 18). Sellega seoses on PP-l universaalteenuse osutamisega seotud kohustuste täitmise korral õigus hüvitisele vaid juhul, kui universaalteenuse osutamisega ka tegelikult kaasnes raamatupidamislik kahjum (vaidlustatud otsuse põhjendus 16). Kui PP-le tuleb maksta hüvitist, määrab UKE individuaalse hüvitise summa ka igale postiettevõtjale, kellelt nõutakse hüvitusfondi osamaksete tegemist (vaidlustatud otsuse põhjendus 19).
- 59 Seda korda silmas pidades leidis komisjon, et meetodika, mida kasutati selle hüvitise summa arvutamiseks, mida PP-l oli õigus saada, vastas üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise raamistiku nõuetele, arvestades et PP-le makstakse hüvitist üksnes siis, kui universaalteenuse osutamise kohustused toovad kaasa netokulusid ja kujutavad endast ebaõiglast koormust (vaidlustatud otsuse põhjendus 152). Samuti leidis komisjon, et hüvitise summa ja osamakse maksimumsumma määrav protsent vastavad diskrimineerimiskeelu ja proportsionaalsuse põhimõtetele (vaidlustatud otsuse põhjendused 166 ja 171). Lisaks leidis komisjon, et hüvitusfondi toimimise kord oli läbipaistev, kuna see avaldati eelnevalt Poola postiseaduses (vaidlustatud otsuse põhjendus 176).
- 60 Seetõttu järeldas komisjon, et kõnealune meede ei toonud kaasa tõsiseid konkurentsimoonutusi ja oli kooskõlas riigiabi valdkonna eeskirjadega (vaidlustatud otsuse põhjendus 177).

a) Kolmanda väite ulatus ja selle tulemuslikkus seoses postidirektiivi artikli 7 rikkumise kohta esitatud etteheitega

- 61 Hagejad leiavad oma kolmandas väites, et komisjon on eiranud postidirektiivi artikli 7 lõiget 1 ja lõikeid 3–5.
- 62 Komisjon palub hagejate väide tervikuna tagasi lükata. Komisjon leiab eelkõige, et kolmas väide on tulemusetu selles osas, mis puudutab postidirektiivi artikli 7 võimalikku rikkumist. Nimelt, võttes arvesse riigiabi kokkusobivuse üle teostatava kontrolli sisu ja ulatust, tuleks komisjonil kohaldada üksnes valdkonnaspetsiifilisi eeskirju, ilma et tal oleks vaja kontrollida teatatud meetme kokkusobivust teiste liidu õigusnormidega, antud juhul postidirektiiviga.

- 63 Seoses sellega tuletas Üldkohus meelde, et kui komisjon kohaldab riigiabi puudutavat menetlust, siis on tal kohustus aluslepingu üldist ülesehitust arvesse võttes järgida riigiabi reguleerivate sätete ja teiste spetsiifiliste, muude kui riigiabi puudutavate sätete vahelist vastavust ja seega hinnata asjaomase abi kooskõla spetsiifiliste sätetega (vt 3. detsembri 2014. aasta kohtuotsus *Castelnou Energía vs. komisjon*, T-57/11, EU:T:2014:1021, punkt 181 ja seal viidatud kohtuotsus).
- 64 Samas on komisjonil niisugune kohustus üksnes siis, kui abi andmise viis on abi eesmärgiga sedavõrd seotud, et neid ei ole võimalik eraldi hinnata. Seevastu niisugust kohustust ei ole seoses abi tegurite või tingimustega – kuigi need moodustavad osa abist –, mida võib pidada sellisteks, mis ei ole vajalikud abi eesmärgi saavutamiseks või selle toimimiseks (vt 3. detsembri 2014. aasta kohtuotsus *Castelnou Energía vs. komisjon*, T-57/11, EU:T:2014:1021, punkt 182 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 65 Komisjoni kohustus võtta riigiabi menetluses lõplik seisukoht – vaatamata sellele, milline seos on asjaomase abi andmise viisi ja selle eesmärgi vahel – küsimuses, kas muid liidu sätteid kui need, mis sisalduvad ELTL artiklites 107 ja 108, olukorrast olenevalt koostoimes ELTL artikliga 106, on rikutud või mitte, ei oleks kooskõlas ühelt poolt menetluseeskirjade ja -tagatistega – mis on kohati väga erinevad ja millega kaasnevad erinevad õiguslikud tagajärjed –, mis on ette nähtud konkreetselt nende sätete kohaldamise kontrollimiseks, ja teiselt poolt haldusmenetluse ja kaebvahendite autonoomia põhimõttega. See kohustus oleks ka vastuolus erandiga ELTL artikli 106 lõike 2 sätetest, millele ei ole ette nähtud mõju, kui selle kohaldamine peab samal ajal tagama nende reeglite täieliku täitmise, millest ta peaks erandi tegema (vt 3. detsembri 2014. aasta kohtuotsus *Castelnou Energía vs. komisjon*, T-57/11, EU:T:2014:1021, punkt 183 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 66 Seega, kui asjaomase abi andmise viis on lahutamatu seotud abi eesmärgiga, hindab komisjon selle kooskõla riigiabi käsitlevate normidega ELTL artiklis 108 kehtestatud menetluses ja selle hinnangu tulemus võib olla see, et asjaomane abi tunnistatakse siseturuga kokkusobimatuks. Seevastu juhul, kui kõnealuse abi andmise viisi saab abi eesmärgist eraldi hinnata, ei ole komisjon kohustatud analüüsima selle kooskõla riigiabi käsitlevate normidega ELTL artiklis 108 kehtestatud menetluse alusel (vt 3. detsembri 2014. aasta kohtuotsus *Castelnou Energía vs. komisjon*, T-57/11, EU:T:2014:1021, punkt 184 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 67 Lisaks tuleb märkida, et Euroopa Kohus on juba teinud otsuse, mille kohaselt võib abi rahastamise viis muuta kogu rahastatava abikava ühisturuga kokkusobimatuks, millisel juhul on komisjonil kohustus abi kontrollida, võttes arvesse majanduslikke ja õiguslikke tagajärgi, mida selle rahastamine võib kaasa tuua (vt selle kohta 21. juuli 2011. aasta kohtuotsus *Alcoa Trasformazioni vs. komisjon*, C-194/09 P, EU:C:2011:497, punkt 48).
- 68 Antud juhul tuleb sedastada, et kõnealune meede hõlmab PP universaalteenuse osutamise seotud kohustustega kaasnevate netokulude katmist hüvitusfondi kaudu, mida rahastatakse teatavalt postiettevõtjatelt nõutavatest osamaksetest.
- 69 Ent vaidlustatud otsuse põhjenduses 163 märkis komisjon sõnaselgelt, et hüvitusfondi toimimise korda tuleb üksikasjalikult analüüsida, et hinnata kõnealuse abimeetme kokkusobivust. Täpsemalt öeldes leidis ta, et „postiettevõtjate osamaksete suuruse määramine sobivale (st proportsionaalsele ja mittediskrimineerivale) tasemele [oli] eriti oluline“ (vaidlustatud otsuse põhjendus 163).
- 70 Lisaks viitas komisjon ise vaidlustatud otsuse selles osas, mis puudutab kõnealuse meetme kokkusobivuse hindamist, sõnaselgelt mitte üksnes postidirektiivile, vaid ka kõnealuse meetme kooskõlale nimetatud direktiiviga (vaidlustatud otsuse põhjendused 122, 137, 139, 152 ja 163).

- 71 Järelikult, erinevalt sellest, mida väidab komisjon, on hüvitusfondi tegevuseks vajaliku rahastamise kord lahutamatu seotud abi enda esemega, milleks on PP-le universaalteenuse osutamise kohustuse täitmiseks hüvitise maksmine. Seega, ilma et see mõjutaks kontrolli ulatust, mida komisjonil tuli sellega seoses antud asjas läbi viia, tuleb tema argument, et kolmas väide on postidirektiivi artikli 7 rikkumise osas tulemusetu, tagasi lükata.
- 72 Seega tuleb kolmandat väidet, mis koosneb sisuliselt neljast osast, analüüsida tervikuna. Esimeses osas väidavad hagejad, et komisjon on rikkunud mittediskrimineerimise põhimõtet ja teisi sätteid, kui leidsid, et osamakse maksimumsumma määravat protsendi on võimalik kohaldada ühetaoliselt universaalteenuse osutajatele ja samaväärsete teenuste osutajatele (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 166). Väite teises osas leiavad hagejad, et komisjon on rikkunud proportsionaalsuse põhimõtet, kuna leidis, et osamakse maksimumsumma määrav protsent ning 1 miljoni Poola zloti suurune tulu ülemmäär olid sobivad (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 168 ja 171). Hagejad kritiseerivad väite kolmandas osas komisjoni järeldust, et hüvitusfondi mehhanism oli läbipaistev (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 176). Neljandas osas väidavad hagejad, et komisjon tegi vea, kuna esiteks ei teostanud meetme nõuetekohast läbivaatamist, selleks et teha kindlaks, kas universaalteenuse osutamise kohustused tekitavad PP-le netokulusid ja kujutavad endast selle ettevõtja jaoks „ebaõiglast rahalist koormust“, ja teiseks, kuna ta leidis, et kahju, mida PP kandis, kujutab endast niisugust „ebaõiglast rahalist koormust“ (vaidlustatud otsuse põhjendus 152).

b) Esimene väiteosa, mis käsitleb osamakse maksimumsumma määrava protsendi väidetavalt diskrimineerivat laadi

- 73 Hagejad väidavad sisuliselt, et komisjon tegi hindamisvea, kui järeldas, et osamakse maksimumsumma määrava protsendipunkti ühesugune kohaldamine universaalteenuse osutajatele ja samaväärsete teenuste osutajatele vastas mittediskrimineerimise põhimõttele (vaidlustatud otsuse põhjendus 166). Seetõttu on komisjon väidetavalt rikkunud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 52, postidirektiivi artikli 7 lõikeid 3–5 ja mittediskrimineerimise põhimõtet.
- 74 Esimese osa põhjendamiseks esitavad hagejad kaks argumenti. Nad väidavad esiteks, et universaalteenuse osutajad ja samaväärsete teenuste osutajad ei ole sarnases olukorras ja et seetõttu rikub osamakse maksimumsumma määrava protsendi ühesugune kohaldamine mittediskrimineerimise põhimõtet. Teiseks väidavad hagejad, et kullerteenuste osutajad kullerposti tähenduses on sarnases olukorras nende postiettevõtjatega, kellel tuleb tasuda hüvitusfondi osamakseid, ning seetõttu rikub nende vabastamine hüvitusfondi tehtavatest osamaksetest mittediskrimineerimise põhimõtet.
- 75 Antud juhul nähtub nii vaidlustatud otsuse põhjendusest 163, millega rakendatakse üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 52, kui ka postidirektiivi artikli 7 lõikest 5, et nende postiettevõtjate kindlaks määramine, kellel tuleb tasuda hüvitusfondi osamakseid, peab vastama mittediskrimineerimise põhimõttele.
- 76 Sellega seoses nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et liidu õiguse üldpõhimõtteks olev diskrimineerimiskeelu põhimõte, mida samuti kutsutakse võrdse kohtlemise põhimõtteks, nõuab, et sarnaseid olukordi ei tohi kohelda erinevalt ning erinevaid olukordi ühetaoliselt, kui selline kohtlemine ei ole objektiivselt põhjendatud. Seda, kas eri olukorrad on sarnased, hinnatakse kõiki neid iseloomustavaid asjaolusid arvesse võttes. Asjaolud tuleb kindlaks teha ja neile tuleb anda hinnang, arvestades eeskätt selle liidu õigusakti eset ja eesmärki, mis vaidlusaluse vahetegemise sätestab. Lisaks tuleb arvesse võtta selle valdkonna põhimõtteid ja eesmärke, mida kõnealune akt puudutab (vt 12. detsembri 2014. aasta kohtuotsus Banco Privado Português ja Massa Insolvente do Banco Privado Português vs. komisjon, T-487/11, EU:T:2014:1077, punkt 139 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 77 Esiteks, mis puudutab kõnealuse meetme eset, siis on selge, et selleks on hüvitada PP-le universaalteenuse osutamise kohustusega kaasnevad netokulud ning rahastada seda hüvitist hüvitusfondi kaudu, kuhu teatavatel postiettevõtjatel tuleb tasuda osamakseid (vaidlustatud otsuse põhjendus 12).
- 78 Teiseks, et selgitada välja, millistelt ettevõtjalt võidakse nõuda hüvitusfondi rahastamise panustamist, tuleb märkida, et postidirektiivi põhjenduses 27 on välja toodud, et liikmesriigid peaksid kaaluma, kas selliste ettevõtjate osutatavaid teenuseid võib kasutaja seisukohast pidada universaalteenuse kohaldamisalasse kuuluvateks teenusteks, kuna nad on piisaval määral vahetatavad universaalteenusega, võttes arvesse teenuste omadusi, sealhulgas lisandväärtusi ning samuti teenuste kavandatud kasutust ning hinnakujundust.
- 79 Nendest põhimõtetest lähtudes tuleb kontrollida, esiteks, kas universaalteenuse osutaja ja samaväärsete teenuste osutajad on sarnases olukorras, ja teiseks, kas postiettevõtjad, kellelt nõutakse hüvitusfondi panustamist, ja kullerteenuste osutajad kullerposti tähenduses on sarnases olukorras.

1) Universaalteenuse ettevõtja ja samaväärsete teenuste ettevõtjate võrdlus

- 80 Hagejad väidavad, et osamakse maksimumsumma määrava protsendi ühesugune kohaldamine nii universaalteenuse ettevõtjatele kui ka samaväärsete teenuste osutajatele on diskrimineeriv, kuna kummagi olukord on erinev.
- 81 See on nii eriti juhul, kui turul, kus universaalteenuse osutajad tegutsevad, on kokkuvõttes vaid üks ettevõtja, antud juhul PP, ning seega puudub seal tegelik konkurents, erinevalt turust, kuhu samaväärsete teenuste osutajad võivad siseneda ja kus nad tegutsevad. Tänu talle ülesandeks tehtud universaalteenuse korraldamisele saab PP proportsionaalselt rohkem tulu kui samaväärsete teenuste osutajad, kes – tegutsedes konkurentsitingimustes – teenivad oluliselt madalama kasumimarginaali. Neil kahte eri liiki turgudel ei saa seega asjaomastele ettevõtjatele kehtestada ühesugust osamakse suurust. Hüvitusfondi toimimise kord on seda enam diskrimineeriv, et see võimaldab PP-l universaalteenuse netokulude rahastamise abil saada tagasi marginaali, mille ta kaotaks samaväärsete teenuste turul, võimaldades tal pakkuda põhjendamatult madalaid hindu ja välistada praktiliselt igasuguse konkurentsi, eelkõige riigihankemenetluste ajal, milles huvitatud ettevõtjad omavahel konkureerivad.
- 82 Komisjon väidab vastu, et hoopis hagejad on PP olukorraga sisuliselt sarnases olukorras, kuna universaalsed postiteenused ja samaväärsed teenused moodustavad ühe turu, kuivõrd kõik asjaomased ettevõtjad teevad kokkuvõttes sama liiki majandustegevust.
- 83 Poola Vabariik väidab, et osamakse maksimaalne protsendimäär ei saa antud juhul olla diskrimineeriv, kuna selline hüvitis – mida kohaldatakse ettevõtjatele, kelle tulu on erinev vastavalt osutatud samaväärsetel teenustele – ei saa põhjustada diskrimineerivat kohtlemist, kuna need ettevõtjad tegutsevad erinevates turuolukordades.
- 84 Sellega seoses tuleb esiteks sedastada, et universaalsetel postiteenustel ja samaväärsetel postiteenustel on sarnased tunnused. Seetõttu on oluline märkida, et vastavalt Poola postiseaduse artiklile 2 hõlmavad samaväärsed postiteenused eelkõige kirjade ja postipakkide saatmist, mille kaal ja mõõtmed on samad kui need, mis on ette nähtud universaalteenuste puhul. Järelikult, isegi kui samaväärsete teenuste osutajad võivad püüda erineda universaalteenustest täiendavate teenuste või allahindluste andmise teel, tuleb universaalteenuseid ja samaväärseid teenuseid – arvestades nende olemuslikke tunnuseid – sellegipoolest pidada tarbijate silmis vahetatavateks.

- 85 Teiseks tuleb märkida, et kõnealuse meetme ese on hüvitada universaalteenuse osutajale universaalteenuse osutamise kohustustega kaasnevad netokulud. Ent kuna kõnealune meede annab õiguse hüvitisele üksnes tingimusel, et universaalteenuste osutamine toob kaasa raamatupidamisliku kahjumi, saab nende kahjude hüvitamine määratluse kohaselt toimuda üksnes muude tulude kaudu kui need, mis on pärit universaalteenuse osutamisest. Järelikult, arvutades PP osamakse summa käibe põhjal, mis tuleneb mitte üksnes samaväärsete teenuste osutamisest, vaid ka nendest, mis on seotud universaalteenuse osutamise kohustustega, paneb kõnealune meede tegelikkuses PP-le kohustuse maksta hüvitusfondi osamakse, mille protsent tema käibest, mis on saadud samaväärsete teenuste osutamisest, on kõrgem kui teistele samaväärsete teenuste osutajatele ette nähtud 2% suurune osamakse.
- 86 Kolmandaks tuleb märkida, et hagejate väited PP poolt võimalike turuhinnast madalamate hindade kehtestamise ja ristsubsideerimise kohta ei ole käesoleval juhul asjakohased. Selline praktika, mida tuleks analüüsida ELTL artiklite 101 ja 102 alusel, ei ole kõnealuse meetme kokkusobivuse analüüsimisel riigiabi üle järelevalve teostamise korrast lähtudes asjakohane.
- 87 Eelnevat arvesse võttes tuleb etteheide, mis puudutab nii universaalteenuse ettevõtjatele kui ka samaväärsete teenuste osutajatele osamakse maksimumsumma määrava protsendi ühesugust kohaldamist, tagasi lükata.

2) Võrdlus kullerteenustega

- 88 Hagejad leiavad, et neile pandud kohustus panustada hüvitusfondi on diskrimineeriv, kuna kullerteenuste osutajatele kullerposti tähenduses see kohustus ei laiene, olgugi et nad on viimastega sarnases olukorras.
- 89 Hagejad väidavad nimelt, et niisugused teenused „hõlmavad kirjade ja postipakkide saatmise teenuseid, mille kaal ja mõõtmed on samad nagu universaalteenuste puhul“. Sellised kullerteenused on niisiis postidirektiiviga, eelkõige selle põhjenduses 27 kehtestatud kriteeriume arvestades universaalteenustega vahetatavad. Seda nii nende kasutusotstarbe, maksumuse või ka nende osutamise tingimuste osas, nagu kohustus järgida saadetiste kättetoimetamiseks kindlaksmääratud tähtaega, mis kehtib kõikide postiteenuste puhul, kui ka saadetiste jälgimine, mis ei ole enam reserveeritud neile kullerteenustele ja mis kuuluvad universaalteenuste osutajate või samaväärsete teenuste osutajate pakutavate standardteenuste hulka. Lõpuks, kullerteenuste hinnad ei ole „universaalteenuste hindadest märkimisväärselt erinevad, või [on] isegi paljudel juhtudel madalamad“.
- 90 Komisjon ja Poola Vabariik väidavad, et need kullerteenused ei ole samaväärsete teenustega sarnased. Komisjon nimelt leiab, et üksnes esimesena nimetatud näevad ette kõigepealt postisaadetise kogumise otse lähetajalt ning seejärel selle saadetise toimetamise otse saaja kätte. Lisaks seisneb Poola Vabariigi sõnul nende kahe teenuse erinevus eelkõige nende hinnas. Viimati nimetatud asjaolu eristab kullerteenuseid universaalsetest postiteenustest, kuna esimesed on tingimata teistest kallimad.
- 91 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et kullerteenused kullerposti tähenduses erinevad postiteenustest neile iseloomulike tunnuste poolest.
- 92 Nimelt, kullerpostiteenused erinevad universaalpostiteenusest lisandunud väärtuse poolest, mida iga klient saab, see on väärtus, mille eest kasutaja on nõus tasuma kõrgemat hinda. Sellised teenused vastavad niisiis ettevõtjate erihuvidele ning eeldavad teatavate täiendavate teenuste osutamist, mida traditsioonilised postiteenused ei paku (15. juuni 2017. aasta kohtuotsus *Ilves Jakelu*, C-368/15, EU:C:2017:462, punkt 24).

- 93 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on saadetise kogumine elu- või asukohast, mis on postisaadetise jaotamisel ja kättetoimetamisel selle saajale seotud palju suurema kiiruse või paindlikkusega, spetsiaalsed teenused, mis on selgesti eristatavad „traditsioonilisest postiteenusest“, arvestades, et viimane on määratletud kui teenus, mis on mõeldud kõikidele kasutajatele kogu asjaomase liikmesriigi territooriumil ühtse hinnaga ja sarnastel kvaliteeditingimustel (vt selle kohta 19. mai 1993. aasta kohtuotsus Corbeau, C-320/91, EU:C:1993:198, punktid 15 ja 19).
- 94 Erinevalt sellest, mida väidavad hagejad, kehtivad need hinnangud ka käesoleval ajal. Pealegi ei näita hagejad, kuidas on „muutused ja ümberkorraldused [...] postiteenuste turul alates 1993. aastast“, mil tehti eespool punktis 93 viidatud kohtuotsus, need hinnangud muutnud kehtetuks.
- 95 Esiteks, üksnes kullerpostiteenus näeb ette postisaadetise kogumise saatjalt ning selle kättetoimetamise asjaomase adressaadi kätte. Need teenused kujutavad endast kasutaja seisukohalt lisandunud väärtust võrreldes universaalse postiteenusega, mis kohustab kasutajaid ise minema kogumiskohta ja jätma kirjakasti kirja, millele on märgitud saaja aadress.
- 96 Erinevalt sellest, mida väidavad hagejad, ei võimalda väljastusteatega tähtsaadetiste saatmise võimalus ja nende jälgimisvõimalus, ega ka „selliste saadetiste kogumis- ja vastuvõtmispunktide paljusus [turul]“, mis on mõeldud kullerteenuse jaoks, järeldada, et universaalteenused ja kullerteenused on piisaval määral vahetatavad, et pidada neid kuuluvaks ühele ja samale turule. Ühest küljest ei moodusta väljastusteatega tähtsaadetised universaalteenusega hõlmatud saadetistest enamust ning kasutajatel on jätkuvalt kohustus viia kiri ise kogumispunkti. Teisest küljest kujutavad saadetiste kogumis- ja vastuvõtmispunktid nende hoolde antud postisaadetise isiku elu- või asukohast kogumise ja adressaadi kätte toimetamise teenuse üksnes täiendavat teenust.
- 97 Teiseks, kuigi saatmise tähtajad kehtivad kõikide postiteenuste puhul, sealhulgas kullerteenused, tuleb siiski märkida, et need teenused pakuvad ka palju kiiremaid saatmisvõimalusi. Ent need teenused kujutavad endast kasutaja seisukohalt ka lisandväärtust võrreldes universaalsete postiteenustega.
- 98 Järelikult ei saa kullerpostiteenuseid just nende eripära ja lisandväärtuse tõttu pidada vahetatavaks universaalsete postiteenustega.
- 99 Järgmisena väitsid hagejad samuti, et mõningates liikmesriikides lasub universaalteenuse netokulude rahastamise kohustus kõikidel postiteenuste osutajatel ning et sellest tulenevalt on kullerteenuste osutajad sarnases olukorras universaalteenuste osutajatega.
- 100 Ent hagiavaldusele lisatud Instytut Pocztowy aruandest „määratud postiettevõtja institutsioon Euroopa Liidus“, millele hagejad tuginevad, ei piisa selle väite põhendamiseks. Nimelt, kuigi aruandes on välja toodud, et hüvitusfondi panustamist võib nõuda Prantsusmaal ja Hispaanias „kõikidelt ettevõtjatelt“, Portugalis „kõikidelt tegevusloa saanud ettevõtjatelt“, Austrias „kõikidelt tegevusloa saanud ettevõtjatelt, kelle tulu ületab 1 miljon eurot“ ning Kreekas „kõikidelt loa saanud ettevõtjatelt“, tuleb märkida, et selles ei ole esitatud andmeid, mis võimaldaksid tuvastada just need teenuse osutajad, kes võivad tegelikult panustada erinevatesse hüvitusfondidesse nagu näiteks kõnealustes riikides iga teenuseosutaja osamakse suuruse arvutamine. Niisiis, olgugi et hüvitusfondi tuleb panustada kõikidel postiteenuse osutajatel, võidakse kullerteenuse osutajad – kui iga teenuseosutaja osamakse arvutatakse nende postisaadetiste hulga suhtarvuna, mis ta toimetab kohale universaalteenuse ulatuses – osamaksete tasumise kohustusest vabastada. Lisaks väitis komisjon, keda sellega seoses kohtuistungil küsitleti, et ta on analüüsinud liikmesriikide sellekohast praktikat ning jõudnud järeldusele – millele hagejad ei vaidle vastu –, et ükski riik, kelle kohta oli tal andmeid, ei pidanud tol hetkel kullerteenuseid kullerposti tähenduses universaalsete postiteenustega samaväärseteks. Tuleb siiski märkida, et eespool punktides 91–98 esitatud kaalutlused, mis käsitlevad nende teenuste spetsiifikat, võimaldavad üksi hagejate siinkohal esitatud väide tagasi lükata.

- 101 Lõpuks, mittediskrimineerimise põhimõtte järgimise hindamiseks on samuti asjasse puutumatu väide, mille kohaselt on paralleelses telekommunikatsioonisektoris kasutusele võetud hüvitusfondi panustamise kohustuse jagamine ühtsem kui see, mida kohaldati postisektoris. Kuigi niisugust asjaolu võib – juhul kui see on asjasse puutuv – arvesse võtta selle hindamisel, kas kokku lepitud osamakse määr on proportsionaalne või mitte (vt edaspidi punktid 135 jj), ei mõjuta see aga etteheidet postisektoris kasutusele võetud hüvitusfondi väidetavalt diskrimineeriva laadi kohta, mille esinemist tuleb hinnata üksnes selles sektoris tegutsevate ettevõtjate vahel.
- 102 Neil asjaoludel tuleb järeldada, et kullerteenuste väljajätmine hüvitusfondi rahastamisest ei kujuta endast diskrimineerimiskeelu põhimõtte riivet. Seega ei teinud komisjon viga, kui leidis vaidlustatud otsuse põhjenduses 166, et osamakse maksimumsumma määrava protsendi ühesugune kohaldamine kõikide postiteenuste turul tegutsevate ettevõtjate universaalteenustele või samaväärsetele teenustele tagas mittediskrimineeriva osamakse, kuna iga ettevõtja panustas proportsionaalselt oma tegevusest saadud tuluga.
- 103 Eeltoodut arvestades tuleb väite esimene osa tervikuna tagasi lükata.

c) Teine väiteosa, mis käsitleb osamakse maksimumsumma määrava protsendi ja osamakse aluseks oleva tulu künnise väidetavat ebaproportsionaalsust

- 104 Hagejad leiavad sisuliselt, et komisjon on teinud hindamisvea, kuna järeldas, et osamakse maksimumsumma määrav protsent, milleks on 2% asjaomasest käibest, ning 1 miljoni Poola zloti suurune tulu künnis olid asjakohased (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 168 ja 171). Nad väidavad, et need kavandatava süsteemi näitajad tõid kaasa „postiteenuste turu sulgemise või vähemalt [põhjastasid] märkimisväärseid konkurentsimoonutusi“.
- 105 Hagejad leiavad sellega seoses, et osamakse maksimumsumma määrav protsent määrati kindlaks, ilma et Poola ametiasutused oleksid kogunud piisavalt teavet, kuna puudusid tõsiseltvõetavad turu-uuringud, ja ilma et nad oleksid konsulteeritud asjaomaste turuosalistega. See protsent määratakse kindlaks üksnes selleks, et mitte kasutada hüvitusfondi rakendatavuse tagamiseks riiklikku rahastamist.
- 106 Seda, et osamakse maksimumsumma määrav protsent ei ole proportsionaalne, kinnitab muu hulgas asjaolu, et hüvitusfond, mis on ette nähtud paralleelsel telekommunikatsiooniturul, näeb ette osamakse maksimumsumma, mis on 1% tulust, mitte 2%.
- 107 Hagejad lisavad, et erinevalt sellest, mida märkis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 167, ei määratletud 2% määra avaliku arutelu etapis, vaid pärast konsultatsioonide lõppu.
- 108 Lisaks, tulu künnise osas, millest alates on osamakse tegemine kohustuslik, vaidlevad hagejad vastu komisjoni poolt heaks kiidetud ja Poola ametiasutuste kasutatava meetodi asjakohasusele. Selle meetodi kohaselt hinnatakse nimetatud künnist telekommunikatsiooniettevõtjate puhul kasutatava künnise põhjal, määrates paranduskoefitsiendi, et võtta arvesse postituru, mille kasumlikkus ja tulud on madalamad, väiksemat suurust. Hagejate puhul aga ei oleks pidanud ühtki paranduskoefitsiendi kohaldama ning Poola ametiasutused oleksid pidanud lähtuma samast künnisest, mida kasutati paralleelsel telekommunikatsiooniturul ja milleks on 4 miljonit Poola zloti. Sarnaselt telekommunikatsiooniturul kasutatavale lahendusele oleks künnis pidanud hõlmama kõikidest postisektori tegevustest, mitte üksnes universaalteenuste osutamisest saadud tulu. Kokkuvõttes jätab kasutatav künnis hagejate tegevuse samaväärsete teenuste sektori kasumist ilma, olgugi et nad on sunnitud hüvitusfondi ikkagi panustama.

- 109 Lõpuks heidavad hagejad komisjonile ette, et viimane ei konsulteerinud nendega samaväärsetest teenustest saadud tulu ja kasumi suuruse osas, mistõttu tõlgendas nimetatud institutsioon samuti sel põhjusel väärtalt talle Poola ametiasutuste saadetud andmeid.
- 110 Komisjon palub need etteheited tagasi lükata. Ta väidab, et osamakse maksimumsumma määrav protsent, mida kasutatakse universaalteenuse rahastamiseks telekommunikatsiooniteenuste sektoris, samuti tulu künnis, mida kohaldatakse äriühingutele, kes sellel turul tegutsevad, ei saa olla samad nagu need, mida kohaldatakse universaalse postiteenuse rahastamisel, kuna paralleelne telekommunikatsioonisektor teenib nende teenuste laadi ja ulatust arvestades suuremat tulu ja kasumit kui postisektor.
- 111 Lisaks ei saa asjaolule – eeldusel, et see on tuvastatud –, et Poola ametiasutused ei konsulteerinud kõikide ettevõtjatega, vaidlustatud otsuse vastu tõhusalt tugineda. Igal juhul võib hüvitise maksmise korda pidada piisavalt asjakohaseks, kui arvestada andmeid, mis komisjonil olid vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal. Need andmed käsitlevad muu hulgas kontserni Integer.pl, kellele kuuluvad hagejad, 7,6% kasumimäära, samuti PP registreeritud 5,5% kasumimäära ning tulu künnist, kuivõrd 1 miljoni Poola zloti suurune künnis võimaldas igal uuel ettevõtjal, arvestades muu hulgas postiteenuste turu konkreetset struktuuri, hüvitusfondi panustamist edasi lükata ja seega ei oleks heidutanud teiste ettevõtjate võimalikku turule sisenemist.
- 112 Poola Vabariik väidab sisuliselt, et osamakse suurus ei olnud ebaproportsionaalne, kuna see ei tekitanud konkurentidele postiturult eemalejätamise riski ega takistanud uusi ettevõtjaid sinna sisenemast.
- 113 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et hagejate väited ei puuduta PP-le kui universaalteenuse osutajale määratud hüvitise proportsionaalsust, vaid üksnes selle rahastamise korda. Täpsemalt öeldes vaidlustavad hagejad komisjoni hinnangute põhjendatuse, mille kohaselt vastavad osamakse maksimumsumma määrav protsent (st 2% määr) ja 1 miljonile Poola zlotile kehtestatud tulu künnis proportsionaalsuse põhimõttele.
- 114 Sellega seoses tuleb märkida, et proportsionaalsuse kontroll on üks kontrollidest, mida komisjon peab tegema, kui ta uurib, kas meede on kooskõlas ELTL artikli 106 lõikega 2 (3. detsembri 2014. aasta kohtuotsus *Castelnou Energía vs. komisjon*, T-57/11, EU:T:2014:1021, punkt 147).
- 115 Lisaks sellele peab väljakujunenud kohtupraktika kohaselt üldist majandushuvi pakkuvate teenuste ülesande kehtestava meetme proportsionaalsuse kontroll piirduma selle kindlakstegemisega, kas kavandatav meede on vajalik, et täita asjaomast ülesannet majanduslikult vastuvõetavates tingimustes, või on asjaomane meede hoopis ilmselgelt taotletud eesmärgiga võrreldes sobimatu (vt 3. detsembri 2014. aasta kohtuotsus *Castelnou Energía vs. komisjon*, T-57/11, EU:T:2014:1021, punkt 150 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 116 Samamoodi, mis puudutab Üldkohtu kontrolli hinnangute üle, mis komisjon andis otsuses, mis on vastu võetud esialgse uurimise etapi lõpus, siis tuleb märkida, et Üldkohtul tuleb seda teha, võttes arvesse informatsiooni, mis võis olla komisjoni käsutuses otsuse tegemise momendil (vt 22. detsembri 2008. aasta kohtuotsus *Régie Networks, C-333/07*, EU:C:2008:764, punkt 81 ja seal viidatud kohtupraktika).

1) Osamakse maksimumsumma määrava protsendi proportsionaalsus

- 117 Kohtutoimikust nähtub, et esialgse uurimismenetluse lõpus ja üksikasjalike andmete puudumisel nende postiettevõtjate kasumimäära kohta, kellelt nõutakse hüvitusfondi panustamist, põhines komisjon osamakse maksimumsumma määrava protsendi proportsionaalsuse kindlakstegemiseks peaaesjalikult PP kasumimääral samaväärsete teenuste valdkonnas ja teisi liikmesriike puudutatavatel varasematel otsustel (vaidlustatud otsuse põhjendused 167–169).
- 118 Sellega seoses oli komisjonil esiteks õigus võtta arvesse PP kasumlikkuse määra samaväärsete teenuste valdkonnas. Mõistagi – nagu komisjon möönis 66. joonealuses märkuses, millele viitab vaidlustatud otsuse põhjendus 168 – võib niisugune võrdlus tunduda puudulik, kuna PP saavutas mastaabisäästusid, mida teised hüvitusfondi osamakseid tegema kohustatud ettevõtjad ei saavutanud. Komisjon võis sellegipoolest põhjendatult järeldada, et teised ettevõtjad võisid jõuda sarnase kasumlikkuse määrani nagu PP, mis on kauaaegne riigiettevõtte, tänu oma suuremale efektiivsusele, tootlikkusele ja paindlikkusele ning seega ka palju suuremale võimekusele koondada endasse turu kõige kasumlikumad segmendid (vt vaidlustatud otsuse 66. joonealune märkus).
- 119 See hinnang on veelgi usutavam, et komisjoni poolt arvesse võetud kasumlikkuse määr, milleks on ligikaudu 5,5%, oli sarnane määraga, mis tulenes Kreeka ja Belgia kohta komisjoni varasemate otsuste raames läbi viidud uuringutest, mis puudutasid teiste liikmesriikide kauaaegseid postiettevõtjaid, kes on välja toodud 67. joonealuses märkuses, millele viitab vaidlustatud otsuse põhjendus 168. Lisaks, oletades, et isegi kui komisjonil ei olnud postiteenuste sektoris suurt kogemust, oli tal siiski olemas teave, mis põhines nende otsuste raames saadud kogemusel. Kreeka hüvitusfondi analüüsimisel tuvastas komisjon näiteks, et maksimaalne osamakse, mida kauaaegse ettevõtja konkurentidelt nõutakse, on suurem kui nimetatud ettevõtja kasum linnapiirkondades, mis olid liati reserveeritud sektor, mistõttu oli ta sunnitud algatama sellekohase ametliku uurimismenetluse. Antud juhtumi puhul võis komisjon seevastu põhjendatult tuvastada, et osamakse maksimumsumma määrav protsent ei ületanud 5,5% kasumlikkuse määra.
- 120 Lisaks tuleb sedastada, et hagejate kriitika selle kohta, et osamakse maksimumsumma määrava protsendi hindamiseks võeti arvesse PP kasumlikkuse määra, on vasturääkiv kasumlikkuse määrale, mida nad ise mainivad oma hagiavaldustes. Nad märgivad, et 2013. aastal, mis on ainus käesoleva vaidluse puhul asjakohane aasta, millal nõuti hagejatelt hüvitusfondi panustamist, olid nad universaalsete postiteenuste osutamisel saavutanud 5,6% kasumlikkuse määra. Ent isegi kui asuda seisukohale, et need määrad puudutavad hagejate kogu postitegevust ja mitte üksnes samaväärsete teenuste osutamist, möönavad hagejad sellegipoolest, et „kulude homogeense struktuuri tõttu“ need määrad „võimalda[vad] väljendada ka selle tegevusharu tulusid“, see tähendab samaväärsetest teenustest saadud tulusid.
- 121 Erinevalt sellest, mida väidavad hagejad, ei nähtu vaidlustatud otsusest ja eelkõige selle põhjendusest 168, nagu oleks komisjon leidnud, et hüvitusfondi panustama kohustatud ettevõtjad saavutasid samaväärsete teenuste osutamisel pärast hüvitusfondi osamakse mahaarvamist 5,5% kasumlikkuse määra. Seevastu nähtub kõnealustest kohtudokumentidest, et komisjon võttis oma analüüsis arvesse selliste teenuste kasumlikkuse määra enne, mitte pärast osamakse määra kohaldamist.
- 122 Samamoodi asjaolu, et Integer.pl kontserni kasumlikkuse määr, mida komisjon oma seisukoha põhjendamiseks mainis 68. joonealuses märkuses, puudutab selle kontserni kogu tegevust ja mitte üksnes samaväärsete teenustega seotud tegevust, ei ole piisav, et seada kahtluse alla vaidlustatud otsuses komisjoni antud hinnangu usutavust. Tuleb sedastada, et komisjon ei väida, et tegu on samaväärsete teenuste sektori kasumlikkuse määraga, vaid kogu kontserni – mis hõlmab kaheksat äriühingut, mis PP-ga otseselt konkureerivad ja pakuvad samaväärseid teenuseid – kasumlikkuse määraga. Järelikult, kuigi Integer.pl kontserni kogukasumi määr ei võimalda iseenesest toetada

komisjoni arutluskäiku osamakse maksimumsumma määrava protsendi kohta, kujutab see endast tunnusmärki, millega suurendada selle väite usutavust, mille kohaselt võisid PP konkurendid samaväärsete teenuste sektoris tõenäoliselt olla saavutanud ligikaudu 5,5protsendilise kasumlikkuse.

- 123 Teiseks, komisjon ei teinud viga, kui jättis kehtetuks tunnistamata oma arutluskäigu teabe põhjal, mille esitas talle Ogólnopolski Związek Pracodawców Niepublicznych Operatorów Pocztowych (eraõiguslike postiettevõtjate tööandjate ametiühing, edaspidi „OZPNOP“) oma kirjas, mis saadeti nimetatud institutsioonile 24. juulil 2015, kus viidati kõigepealt Inposti kirjale, mis esitati Poola ametiasutustele seadusloome käigus, mille tulemusel võeti vastu Poola postiseadus, ja milles Inpost väitis, et „[Poola postiteenuste] kasumlikkuse määr [oli] antud hetkel vahemikus 1%–2,5% kasumist“, ning seejärel OZPNOPi esindaja sõnavõtule Poola ametiasutuses 5. detsembril 2012, milles ta märkis, et „käesoleval hetkel kõi[kus] äriühingute [...] kasumlikkus või kasumlikkuse ülemmäär 1% ja 2,5% vahel“.
- 124 Nimelt paistab, et komisjonile OZPNOPi saadetud kirjas viidatud kasumlikkuse määr arvutati kõiki postiettevõtjaid arvesse võttes, samas kui ainsad ettevõtjad, kellelt nõuti hüvitusfondi osamaksete tegemist, on antud sektori suurimad ettevõtjad, kelle käive ületab 1 miljon Poola zlotti. Komisjonil oli seega õigus asuda seisukohale, et niisugune määr annab hinnatava olukorra kohta vähem usaldusväärse pildi kui PP kasumlikkuse määr samaväärsete teenuste valdkonnas või teistes liikmesriikides vaadeldav kasumlikkuse määr. Pealegi ei ole vaidlustatud seda, et OZPNOPi viidatud kasumlikkuse määr puudutab üksnes 2012. aastat ega hõlma seega vaidlustatud otsuses vaadeldavat perioodi.
- 125 Igal juhul ei ole hagejad menetluse käigus esitanud materjale, millega tõendada nii kasumlikkuse määra tegelikkusele vastavust kui ka asjakohasust OZPNOPi poolt komisjoni saadetud kirjas esitatud viisil. Iseäranis ei ole nad kunagi välja toonud omaenda kasumlikkuse määra võrreldes eelkõige nende määradega, mida komisjon kasutas osamakse maksimumsumma määrava protsendi hindamiseks.
- 126 Kolmandaks, seoses väitega, et hüvitusfondi osamakse maksimumsumma määrav protsent, mis oli ette nähtud paralleelses telekommunikatsioonisektoris, on kõigest 1%, ei ole selline asjaolu piisav tuvastamiseks, et postisektoris kehtestatud 2% määr oleks ebaproportsionaalne.
- 127 Nimelt ei nähtu kohtutoimiku materjalidest, et need sektorid on sarnased nii ettevõtjate kui ka teenitava tulu poolest. Erinevalt sellest, mida väidavad hagejad oma repliikides, ei põhjenda madalam tulu ülemmäär ka madalama määra kohaldamist, vaid vastupidi, see tähendab kõrgema määra kohaldamist just selleks, et hüvitada väiksemat kulubaasi.
- 128 Järelikult võis komisjon asuda seisukohale, et Poolas oli universaalteenuste või samaväärsete teenuste valdkonnas mõistlik arvestada ligikaudu 5,5protsendilise kasumlikkuse määraga ning et seetõttu oli hüvitusfondi osamakse maksimumsumma määrav protsent ehk 2% nende teenuste osutamisest teenitud tulust proportsionaalne.
- 129 Seda hinnangut ei sea kahtluse alla hagejate väide, et hüvitusfondi osamakse maksimumsumma määrav protsent ei olnud fikseeritud avaliku arutelu esialgses faasis, vaid otsustati alles selle menetluse lõpus. Selline menetluse käigus esitatud väide, isegi kui see oleks põhjendatud, ei ole niisugune, mis võimaldaks järeldada, et nimetatud põhjusel on selliselt fikseeritud protsent ebaproportsionaalne.
- 130 Samamoodi ei ole komisjoni hinnangute põhjendatuse ja meetme riigiabi eeskirjadega kokkusobivuse uurimisel asjakohane hagejate väide, millega nad soovivad vaidlustada Poola ametiasutuste, kes ei ole kogunud piisavalt teavet, poolse riikliku menetluse.
- 131 PP hinnapoliitikaga seotud üksikasjad, millele hagejad juhtisid tähelepanu oma vastuses menetlust korraldavale meetmele ning seejärel kohtuistungil, ei mõjuta samuti osamakse maksimumsumma määrava protsendi proportsionaalsust. Lisaks puudutavad need aastaid 2016–2018, ehk asjasse puutuvast perioodist hilisemaid aastaid.

- 132 Väide – isegi kui pidada seda põhjendatuks –, et kasumlikkuse määr määrati kindlaks üksnes selleks, et vältida riigieelarve kasutamist kõnealuse hüvitusfondi rahastamiseks, ei tähenda siiski, et niisugune määr on tingimata ebaproportsionaalne, kuna see võimaldas PP-l saada rahastust, mis ületab nimetatud ettevõtjale ülesandeks tehtud teenuse netokulu.
- 133 Siinkohal piisab kui märkida, et postidirektiiv näeb just ette võimaluse, et sellist fondi võib rahastada asjaomase teenuse „osutajate [ja] kasutajate poolt tehtud maksetest“ väljaspool igasuguseid riigieelarvelisi makseid. Lisaks nähtub vaidlustatud otsuse põhjendusest 174, et Poola ametiasutustelt nõuti 2013. aasta eest sellegipoolest hüvitusfondi osamaksete tegemist 1,5 miljoni Poola zloti ulatuses, mis on suurem kui 1 miljon Poola zloti, mida olid samal aastal sellesse fondi kohustatud tasuma muud postiettevõtjad peale PP.
- 134 Neil asjaoludel tuleb tagasi lükata väide, mis puudutab kõnealuse meetmega fikseeritud osamakse maksimumsumma määrava protsendi väidetavat ebaproportsionaalsust.

2) Tulu künnis, millega määratakse kindlaks osamakseid tegema kohustatud ettevõtjad

- 135 Sissejuhatuseks tuleb välja tuua komisjoni seisukoht, et 1 miljoni Poola zloti suuruse tulu künnis, millega määrata kindlaks ettevõtjad, kellelt nõutakse hüvitusfondi osamakseid, vastas proportsionaalsuse põhimõttele (vaidlustatud otsuse põhjendused 170 ja 171). Korrates selles küsimuses Poola ametiasutuste põhjenduskäiku ja võttes arvesse postiteenuste turu konkreetset struktuuri, leidis komisjon, et aluseks tuleks võtta kõrgem tulu künnis kui 0,6 miljonit Poola zloti, mis oleks aluseks siis, kui sama proportsioon nagu telekommunikatsiooniteenuste sektoris nende teenuste turu kogutulu ja selle sektori ettevõtjate saadud tulude künnis vahel postiteenuste sektoris oleks jäetud alles. Komisjon nimelt märkis, et selline künnis võimaldas kõikidel uutel ettevõtjatel lükata fondi panustamist edasi ja suurendas seeläbi osamakse määra proportsionaalsust. Lisaks leidis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 173, et Poola Vabariigi poolt tulevikuks kavandatud seadusemuudatus, mille kohaselt vabastatakse osamaksest kõik ettevõtjad, kelle tulu jääb alla 1 miljoni Poola zloti, võis parendada hüvitusfondi ülesehitust, kuna selle fondi mõju konkurentsile oli vaidlustatud otsuse võtmise ajal piiratud, arvestades asjaomaste summade väiksust ja selle väga piiratud ajalist kestust.
- 136 Siinkohal tuleb esmalt seoses väitega, mille kohaselt oleks postiteenuste sektoris tulnud kohaldada sama künnist nagu see, mis võeti aluseks paralleelse telekommunikatsioonisektori puhul, sedastada, et hagejad ei saanud ühemõtteliselt väita, et 4 miljoni Poola zloti künnis oli antud juhtumi puhul põhjendatud, olgugi et nad samal ajal väidavad, et kuna 1 miljoni Poola zloti künniseni võisid jõuda vaid väga üksikud ettevõtjad, oli igalt ettevõtjalt nõutav osamakse seetõttu ebaproportsionaalne. Kui see nii peaks olema, kehtiks see samal põhjusel ja *a fortiori* ka kõrgemale tasemele fikseeritud künnise korral. Seevastu ei esita hagejad ühtegi tõendit, millega põhjendada, et künnise tõstmine vähendas märgatavalt nende ettevõtjate arvu, kes olid kohustatud fondi panustama, samas kui komisjoni hinnangul ei toonud kõrgem künnis kaasa nende ettevõtjate arvu vähenemist, kellel tuli osamakseid teha.
- 137 Veel tuleb lisada, et 71 ettevõtjast, kes samaväärsete teenuste sektoris 2013. aastal tegutsesid ja kes esindasid 5% selle sektori tuludest, kõigest 10 olid võimelised tegema fondi osamakseid, arvestades Poola postiseadusega kehtestatud kriteeriume (vt punkt 10 eespool). Lisaks nähtub kohtutoimiku materjalidest, et 2013. aastal pidi 95% fondi rahastamisest tagama PP.
- 138 Teiseks tuleb tagasi lükata väide, et tulu künnist oleks tulnud arvesse võtta kõikide postitulude puhul, kuna see põhineb ebatäpsel eeldusel, et kullerteenused on universaalteenustega samaväärsed (vt eespool punktid 91–98).

- 139 Lõpuks, vaidlust ei ole selles, et hüvitusfondi mehhanism postisektoris on antud juhul uudne, mistõttu ei saa sellekohased analüüsid veel põhineda kogemusel. Seega oli komisjonil täiesti võimalik – tuginedes ka telekommunikatsioonisektori andmetele – hinnata, et võttes arvesse postisektori eripärasid, ei olnud 1 miljoni Poola zloti künnis eaproportsionaalne, kuna esiteks säilitas see samaväärsete postiteenuste turul konkurentsi ja teiseks see tagas, et fondi panustamist nõuti sobivalt arvult ettevõtjatelt.
- 140 Eelnevat arvesse võttes ei teinud komisjon viga, kui leidis vaidlustatud otsuses, et tulu künnis, millega määratakse kindlaks osamakseid tegema kohustatud ettevõtjad, vastas proportsionaalsuse põhimõttele.
- 141 Käesolev etteheide ning seetõttu kogu teine väiteosa tuleb seega tagasi lükata.

d) Kolmas väiteosa, mis puudutab läbipaistvuse põhimõtte rikkumist

- 142 Hagejad väidavad sisuliselt, et komisjon tegi hindamisvea, kui järeldas, et hüvitusfondi mehhanism oli läbipaistev (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 176). Hagejate sõnul ei olnud komisjonil alust järeldada, et riiklik hüvituskord vastab läbipaistvuse põhimõttele, kuna erinevalt sellest, mida väidavad Poola ametiasutused, tegelikku avalikku arutelu, vaatamata postiettevõtjate vastuväidetele, ei toimunud. Selline avalik arutelu kaasnes üksnes Poola postiseaduse algsete eesmärkidega, mitte aga selle seaduseelnõu lõppversiooniga, eelkõige osaga, mis puudutab osamakse määra, mida tõsteti 1%-lt 2%-le selle riigi ministrite nõukogu kinnisel istungil.
- 143 Komisjon väidab vastu, et huvitatud pooltel oli võimalik esitada oma seisukoht määra tõstmise kohta 2%-ni Seimis Poola postiseaduse heakskiitmist käsitlevate ettevalmistavate tööde ajal, kuna hagejad tunnistasid ise, et sellise määra kehtestamine leidis elavat vastuseisu asjaomaste postiettevõtjate poolt Poola Vabariigi Seimis toimunud seadusloome käigus.
- 144 Poola Vabariik väidab samuti, et see väide on täiesti põhjendamatu.
- 145 Sellega seoses piisab, kui vaadata üle eespool punktides 44–55 teisele väitele antud vastuses esitatud kaalutlused, millega käesolev väide suures osas kattub. Sellest nähtub, et avalik arutelu üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 14 tähenduses, mis võtab arvesse postiettevõtjate seisukohti, tegelikult toimus ning et läbipaistvuse nõuded olid täidetud, mistõttu puudub käesoleva väite põhieeldusel faktiline alus.
- 146 Järelikult tuleb kolmas osa tagasi lükata.

e) Neljas väiteosa, mis käsitleb postidirektiivi artikli 7 lõikes 3 ette nähtud ebaõiglase rahalise koormusega seotud tingimust

- 147 Hagejad väidavad sisuliselt, et komisjon tegi hindamisvea, kuna esiteks ta ei teostanud meetme nõuetekohast läbivaatamist selleks, et teha kindlaks, kas universaalteenuse osutamise kohustused põhjustavad PP-le netokulusid, ja kujutas endast selle ettevõtja jaoks „ebaõiglast rahalist koormust“, ja teiseks, kuna ta leidis, et kahju, mida PP kandis, kujutas endast niisugust „ebaõiglast rahalist koormust“ (vaidlustatud otsuse põhjendus 152).
- 148 Niisiis väidavad hagejad, et komisjon leidis vääralt, et Poola ametiasutused on postidirektiivi üle võtnud nõuetekohaselt, olgugi et nad ei järginud Euroopa Kohtu praktikast tulenevaid kriteeriume selle kindlaksmääramisel, millal tuleks rahalist koormust käsitada ebaõiglasena ettevõtja puhul, kes on määratud universaalset postiteenust osutama vastavalt postidirektiivi artikli 7 lõikele 3 ja seetõttu õigustatud hüvitist saama.

- 149 Hagejate sõnul ei piisa selles osas puudujäägi olemasolust, et põhjendada netokulude rahastamist, vaid oluline on, et puudujääk oleks ülemäärane, see tähendab, et see ületab asjaomase ettevõtja võimekust katta puudujääki omavahenditest, nagu eelkõige tema seadmete tase, majanduslik ja rahandusalane olukord ning turuosa.
- 150 Lisaks on hagejad seisukohal, et ebaõiglase koormuse esinemise hindamine üksnes universaalteenuse osutaja kantud kahjumi tõttu, selleks, et seda kahjumit hüvitusfondi kaudu rahastada, tooks kaasa selle teenuse halva juhtimise, kuna ettevõtja võib saada netokulude rahastamist selle võrra kõrgemas määras, mida suurem on tema kahjum.
- 151 Komisjon väidab sisuliselt vastu, et ta ei hinnanud PP-le määratud avaliku teenuse eest makstava hüvitise raamatupidamisliku kontrollimise raames, kas Poola ametiasutused on postidirektiivi selles osas nõuetekohaselt üle võtnud, ega ebaõiglase rahalise koormuse esinemist, mis võiks põhjendada hüvitusfondi käiku laskmist. Tema kontroll nimelt hõlmas selle uurimist, kas hüvitise tingimused on siseturuga kokkusobivad, see tähendab, ega kohustus tasuda osamakseid ei kahjusta konkurentsi postiteenuste turul. Universaalteenuse netokulude rahastamine, mis oli ette nähtud sõltumata määratud ettevõtja jaoks ebaõiglase koormuse esinemisest, ei ole seetõttu tingimata siseturuga kokkusobimatu, arvestades riigiabi suhtes kohaldatavaid EL toimimise lepingu sätteid. Kuna need küsimused on sõltumatud, on antud etteheide tulemusetu.
- 152 Siinkohal tuleb kõigepealt märkida, et postidirektiivi artikli 7 lõikes 3 on sätestatud:
- „Kui liikmesriik teeb kindlaks, et universaalteenuse osutamise kohustused, nagu need on sätestatud käesolevas direktiivis, on seotud netokuludega, mis on arvatud I lisa arvesse võttes, ning kujutavad endast universaalteenuse osutajale või osutajatele ebaõiglast rahalist koormust, võib ta võtta kasutusele:
- [...]
- b) mehhanismi universaalteenuse osutamise kohustuse netokulu teenuste osutajate ja/või kasutajate vahel jagamiseks.“
- 153 Esiteks, ilma et see mõjutaks küsimust, kas ja millises ulatuses oli komisjon antud juhtumi puhul kohustatud kontrollima kõnealuse meetme kokkusobivust teiste liidu õigusnormidega nagu postidirektiivi sätteid (vt eespool punktides 63–66 viidatud kohtupraktika), nähtub selle direktiivi artikli 7 lõikest 3, et asjaomase liikmesriigi ülesanne on kindlaks teha, kas universaalteenuse osutamise tingimused kujutavad endast ebaõiglast koormust määratud teenuseosutaja jaoks. Antud juhul see nii siiski on, kuna Poola postiseaduse järgi, millega rakendati postidirektiivi, oli UKE ülesanne selline hinnang anda (vaidlustatud otsuse põhjendus 16).
- 154 Teiseks, mis puudutab väidet, et universaalteenuse osutamisest saadud PP aruandeperioodi kahjumi kvalifitseerimine UKE poolt ebaõiglaseks rahaliseks koormuseks läheks vastuollu postidirektiivi artikli 7 lõikega 3, siis piisab kui märkida, et see väide põhineb netokulu ja aruandeperioodi kahjumi mõistete segiajamisel antud sätte tähenduses, kuna universaalteenuse osutamise kohustuse netokulu annab õiguse hüvitisele üksnes siis, kui see kujutab endast nende kohustuste täitja jaoks ebaõiglast rahalist koormust.
- 155 Samamoodi piirdus Euroopa Kohus 6. oktoobri 2010. aasta kohtuotsustes komisjon vs. Belgia (C-222/08, EU:C:2010:583) ja Base jt (C-389/08, EU:C:2010:584), millele hagejad oma väite põhjendamiseks tuginesid, täpsustusega, et igasugune netokulu ei kujuta endast automaatselt ebaõiglast rahalist koormust, mis annaks õiguse saada hüvitist.

- 156 Tuleb siiski märkida, et kõnealune meede ei anna PP universaalteenuse osutamise kohustustega kaasnevate netokulude eest õigust saada hüvitist automaatselt. Vaidlustatud otsuse põhjendustest 16, 84–87 ja 144 nähtub, et PP-le antud õigus saada hüvitist tekib alles siis, kui universaalteenuse osutamisega kaasneb aruandeperioodi kahjum. Lisaks vastab hüvitise saamise õigus universaalteenuse osutamisega kaasneva aruandeperioodi kahjumiga või universaalteenuse netokuludega seotud summadest kõige väiksemale summale. Selliselt on kõnealune meede, nagu komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 144 märgib, palju piiravam kui üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistik, mis tõenäoliselt oleks lubanud universaalteenuse netokulu täielikku hüvitamist. Järelikult ei ole universaalteenuse osutamise kohustuse netokulu hüvitamise õiguse tekkimine ja piiramine universaalteenuse osutamisega kaasneva kahjumiga igal juhul selline, mis rikuks postidirektiivi artikli 7 lõiget 3.
- 157 Kolmandaks, seoses väitega, et valitud meetodika ei innusta PP-d olema tõhus, siis tuleb ühest küljest märkida, et universaalteenuse osutamise kohustuste netokulu arvutamisel võetakse arvesse tõhususe kohandusi nii, et jäetakse arvesse võtmata vaidlustatud otsuse põhjenduses 34 nimetatud teatavaid PP ebatõhususi. Teisest küljest on PP kohustatud esitama igal aastal tegevuskava, mille eesmärk on likvideerida või vähemalt piirata universaalteenuse osutamisega kaasnevat kahjumit (vaidlustatud otsuse põhjendus 15). Seega tuleb tagasi lükata hagejate väited, mille kohaselt toob hüvitusfondi rahastamise kord kokkuvõttes kaasa universaalteenuse halva juhtimise katmise.
- 158 Neljandaks, hagejad väidavad sisuliselt, et PP „majanduslik potentsiaal“ võimaldas tal täita oma universaalteenuse osutamise kohustusi, kuna sektori liberaliseerimine võimaldas tal tuntavalt vähendada oma kulusid eelkõige sadade postkontorite likvideerimise teel.
- 159 Hagejad ei tõenda nende märkustega aga millegagi seda, et niisugune universaalteenuse kulu vähendamine muutis netokulu koormuse õiglaseks, ja seetõttu seda, et universaalteenuse osutamisega kaasnenud aruandeperioodi kahjumi rahastamine on kaubanduse arenguga kokkusobimatu. Need märkused toovad üksnes välja PP läbiviidud tõhususe uuringu, vähendades universaalteenuse kulusid ja vastates seeläbi üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku nõuetele.
- 160 Antud asjas tuli komisjonil muu hulgas hinnata, ega selle hüvitise summa ei ületa seda, mis on vajalik avaliku teenuse osutamise kohustuste täitmisega kaasnevate netokulude katmiseks, võttes arvesse mitte potentsiaalseid või edaspidiseid kulusid, vaid tegelikke kulusid, mis tõepoolest kaasnesid avaliku teenuse osutamise kohustuste täitmisega (vt selle kohta 24. septembri 2015. aasta kohtuotsus Viasat Broadcasting UK vs. komisjon, T-125/12, EU:T:2015:687, punktid 87 ja 88). Ent hagejad ei tõenda, et kõnealuse meetmega antud hüvitis, olgugi et see ei kata tingimata universaalteenuse kohustuste netokulu terves ulatuses, mõjutas kõnealust turgu negatiivselt.
- 161 Järelikult tuleb ka neljas väiteosa ning seetõttu kolmas väide tervikuna tagasi lükata.

4. Neljas väide, mis puudutab postidirektiivi artikli 7 lõike 1 ja artikli 8 rikkumist

- 162 Hagejad väidavad sisuliselt, et olles „nõustunud universaalteenuse kulude rahastamisega [PP-le] antud ainu- ja erioiguste teel“, nagu on loetletud vaidlustatud otsuse põhjendustes 51–56, rikkus komisjon õigusnormi, kuna ei järginud postidirektiivi artikli 7 lõiget 1 ja artiklit 8. Igal juhul ei ole hagejate sõnul selliste õiguste andmine põhjendatud.
- 163 Komisjon väidab kõigepealt, et riigiabi kokkusobivuse kontrollimise ülesande raames ei kontrollinud ta, kas Poola postiseadus on postidirektiivi sätetega kooskõlas. Igal juhul ei olnud ta mingil juhul nõus vaidlustatud otsusega andma PP-le selliseid õigusi, vaid ta üksnes analüüsis, kas arvutusmeetod, mida kasutasid Poola ametiasutused, oli üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistikuga kooskõlas.

- 164 Poola Vabariik palub selle väite tagasi lükata. Ta märgib, et erinevate ainu- ja eriõiguste komisjoni poolse uurimise eesmärk ei olnud anda PP-le kindlaid soodustusi, vaid arvutada universaalteenuste osutamise netokulu. Pealegi arvati selliste õiguste väärtus universaalteenuse osutamise kohustuste netokulust maha, mistõttu on see väide tulemusetu.
- 165 Postidirektiivi artikli 7 lõige 1 sätestab järgmist:
- „Liikmesriigid ei anna ega säilita ainu- või eriõigusi postiteenuste osutamise alustamiseks ega postiteenuste osutamiseks. Liikmesriigid võivad rahastada universaalteenuste osutamist, kasutades ühte või mitut lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud vahenditest või muid asutamislepinguga kooskõlas olevaid vahendeid.“
- 166 Postidirektiivi artikkel 8 täpsustab muu hulgas, et artikli 7 „sätete kohaldamine ei piira liikmesriikide õigust korraldada postkastide paigutamist avalikult kasutatavatele teedele, anda välja postmarke ja osutada oma siseriiklike õigusaktide kohase kohtu- või haldusmenetluse käigus kasutatavat tähtsaadetiste teenust“.
- 167 Ilma, et see mõjutaks küsimust, kas ja millisel määral oli komisjon käesolevas asjas kohustatud kontrollima, kas meede on kooskõlas muude liidu eeskirjade, sealhulgas postidirektiiviga (vt eespool punktid 63–66), tuleb tõdeda, et hagejad ei ole esitanud ühtegi argumenti, mis kinnitaks, et PP-le antud õigused, mis on esitatud vaidlustatud otsuse põhjendustes 51–56, ei kuulu postidirektiivi artikliga 8 sõnaselgelt ette nähtud erandi kohaldamisalasse, ja tõendaks selle direktiivi väidetava eiramisega tehtud viga.
- 168 Eeltoodut arvestades tuleb see väide tagasi lükata.

5. Viies väide, mis puudutab et ELTL artikli 102 ja artikli 106 lõike 1 rikkumist

- 169 Hagejad väidavad, et PP-le määratud avaliku teenuse osutamise hüvitis tugevdab tema turgu valitsevat seisundit ning toob kaasa konkurentsivastase tõrjuva mõju komisjoni teatise – suunised komisjoni täitetegevuse prioriteetide kohta [ELTL artikli 102] kohaldamisel turgu valitsevate ettevõtjate kuritahtliku konkurentide tõrjuva tegevuse suhtes (ELT 2009, C 45, lk 7) – tähenduses. Neil asjaoludel on vaidlustatud otsus vastuolus ELTL artikliga 102 koostoimes artikli 106 lõikega 1.
- 170 Komisjon palub see väide tagasi lükata.
- 171 Sellega seoses piisab, kui märkida, et see väide niisugusel kujul nagu esitatud hagiavalduses, ja eeldusel et see on tulemuslik, on igal juhul vastuvõetamatu, kuna selle põhjendatuse hindamiseks ei ole see piisavalt täpne.
- 172 Antud järeldust ei lükka ümber selle väite põhjendamiseks repliigis esitatud argumendid.
- 173 Kõigepealt, mis puudutab argumente Inposti väidetava kahjumi kohta 2015. aastal või selle kohta, et ta otsustas 2016. aastal postiteenuste valdkonnas tegevuse lõpetada, siis käesolevas asjas ei ole need asjasse puutuvad, võttes arvesse, et – nagu on tuvastatud eespool punktis 26 – hüvitusfond ei olnud 2015. aastal tegevust alustanud ning et vaidlustatud otsus ei käsitle sellele aastale eelnevat perioodi.
- 174 Seejärel, oletades, et komisjon ei saanud järeldada samaväärsete teenuste osutamise kasumlikkuse määraks 5,5%, kuna ta samal ajal leidis, et kaalutud keskmine kapitalikulu oli palju kõrgem, see tähendab fikseerituna 10,82%-le, ja oletades, et hagejad kavatsesid tõepoolest sellise väite esitada, ei tõenda hagejad, kuidas see asjaolu – täiendavate täpsustuste puudumisel – aitas kaasa tuvastada PP turgu valitseva seisundi kuritarvitamist, mida hagejad soovivad siinkohal vaidlustada.

175 Eeltoodut arvestades tuleb viies väide tagasi lükata.

6. Kuues väide, mis puudutab harta artikli 16 ja artikli 17 lõike 1 koostoimes artikliga 52 rikkumist

176 Hagejad väidavad, et vaidlustatud otsus, kuivõrd see paneb neile ebaproportsionaalse osamakse tasumise kohustuse, toob kaasa harta artikliga 16 ja artikli 17 lõikega 1 koostoimes artikliga 52 kaitstud ettevõtlusvabaduse ja omandiõiguse põhjendamatu piirangu.

177 Komisjon ja Poola Vabariik vaidlevad selle väite põhjendatusele vastu.

178 Tuleb märkida, et hagejad ei täpsusta õiguslikult piisavalt faktilisi tõendeid, millega saaks sellist väidet põhistada ja näidata, kuidas kõnealune hüvitis piiras ebaproportsionaalselt nende omandiõigust või ettevõtlusvabadust, ehk viisil, mis ületab seda, mis on sobiv ja vajalik universaalteenuse nõuetekohase rakendamise tagamiseks.

179 Lisaks oleks nende põhiõiguste võimalik piirang esiteks mitte vaidlustatud otsuse, millega komisjon ei esitanud vastuväiteid talle teatatud abimeetmele, vaid Poola postiseaduse enda tagajärg, või kokkuvõttes seda kohaldava individuaalse otsuse tagajärg, mida hagejad – nagu nähtub kohtutoimiku materjalidest – ei ole selle nurga alt pädevates liikmesriikide kohtutes vaidlustanud. Teiseks tuleks samuti arvestada, et kuna ei ole tõendatud, et postiteenuste ettevõtjatel on Poolas universaalteenustega samaväärsete teenuste osutamine takistatud, ei saa ka kõnealune hüvitusmehhanism piirata hagejate asutamisevabadust ja omandiõigust. Selline rahaline meede nimelt ei takista kuidagi hagejatel kasutada õigust arendada asjaomasel turul majandustegevust, ega kasutada nende teenuste tootmisel ja turustamisel omandiõigust, eelkõige intellektuaalomandi õigust.

180 Neil asjaoludel tuleb kuues väide tagasi lükata.

7. Seitsmes väide, mis puudutab põhjendamiskohustuse rikkumist

181 Hagejad väidavad, et vaidlustatud otsus ei ole piisavalt põhjendatud, ja esitavad selle kohta järgmised üheksa põhjendust: esiteks, komisjon „ei ole kogunud mingeid andmeid müügitulude kohta, mida said teised ettevõtjad peale PP“; teiseks, „[ta] leidis vääralt, et tal puudusid andmed teiste ettevõtjate kui PP tegevuse kasumlikkuse kohta, kuna ta põhines üksnes PP andmetele“; kolmandaks, „[ta] kiitis vääralt heaks PP puhul 10,82% kapitali tasuvuse määra, samas tunnistades, et tegevuse tasuvuse määr 5,5% [oleks olnud] konkurentide jaoks piisav“; neljandaks, ta „ei selgitanud [vaidlustatud otsuse] põhjendustes põhjuseid, miks oli asjakohane seada osamakse ülemmääraks 2% tuludest“; viiendaks, ta ei ole ka „täpsustanud [vaidlustatud otsuse] põhjendustes põhjuseid, miks ta ei pidanud fondi panustamise kohustust diskrimineerivaks“; kuueandaks, „[ta] järeldas vääralt, et postiseaduse eelnõu pandi 2012. aastal avalikule arutelule“; seitsmendaks, „[ta] leidis [samuti] vääralt, et Poola ametiasutused olid fikseerinud [hüvitus]fondi osamakse määraks 2% ja ülemmääraks 1 miljoni Poola zlotti“; kaheksandaks, „[ta] leidis ekslikult, et postiettevõtjad ei edastanud oma märkusi“, ja lõpuks üheksandaks, „[ta] ei võtnud konkurentsimoju hindamisel raskendava asjaoluna arvesse hankemenetlusest loobumist“.

182 Komisjon ja Poola Vabariik paluvad selle väite tervikuna tagasi lükata.

183 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et riigiabi valdkonnas komisjoni tehtava otsuse põhjendus, mida nõuab ELTL artikli 296 teine lõik, peab näitama selgelt ja ühemõtteliselt selle institutsiooni arutluskäiku, nii et huvitatud isikutel oleks võimalik tutvuda võetud meetme põhjendustega ning pädev kohus saaks teostada selle üle kontrolli. Põhjendamise nõuet tuleb hinnata, arvestades juhtumi asjaolusid, eelkõige akti sisu, esitatud põhjenduste olemust ja selgituste saamise huvi, mis võib olla akti adressaatidel või teistel isikutel, keda akt otseselt ja isiklikult puudutab. Ei ole nõutud, et põhjenduses oleks toodud

kõik asjasse puutuvad faktilised ja õiguslikud asjaolud, kuna kontrollides akti põhjenduse vastavust ELTL artikli 296 teise lõigu nõuetele, tuleb lisaks akti sõnastusele arvestada akti konteksti ja kõiki asjasse puutuvaid õigusnorme (vt 2. detsembri 2009. aasta kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa jt, C-89/08 P, EU:C:2009:742, punkt 77 ja seal viidatud kohtupraktika). Lisaks, esialgse uurimise etapi lõpus tehtud komisjoni otsus mitte esitada vastuväiteid peab sisaldama peamisi põhjusi, mis võimaldavad huvitatud kolmandatel isikutel mõista neid asjaolusid, mille alusel on komisjon järeldanud, et tal ei ole käsitletava abi ühisturuga kokkusobivuse hindamisel tõsiseid raskusi (vt selle kohta 22. detsembri 2008. aasta kohtuotsus Régie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, punktid 64 ja 65 ning seal viidatud kohtupraktika).

- 184 Eelmises punktis kokkuvõtlikult välja toodud üheksast uuest põhjendusest seitsme koos lugemisel nähtub selgelt, et hagejad ajavad sisuliselt segamini vaidlustatud otsuse aluseks olevate faktiliste ja õiguslike asjaolude põhjendatuse selle akti põhjenduse puudumise või ebapiisavusega, mistõttu tuleb neid etteheiteid pidada tulemusetuks (vt selle kohta 2. aprilli 1998. aasta kohtuotsus komisjon vs. Sytraval ja Brink's France, C-367/95 P, EU:C:1998:154, punktid 65–67). Nimelt, „halb põhjendus“, isegi kui see on tuvastatud, ei põhjusta tingimata „põhjendamatus“ või „põhjenduse ebapiisavust“ (vt selle kohta 18. juuni 2015. aasta kohtuotsus Ipatau vs. nõukogu, C-535/14 P, EU:C:2015:407, punkt 37).
- 185 Sama kehtib esimese kolme ja viimase nelja etteheite puhul, nagu on märgitud eespool punktis 180, mis käsitlevad sisuliselt vaidlustatud otsuse põhjendatuse kahtluse alla seadmist piisava tõendusmaterjali puudumise tõttu (esimene etteheide), faktiviga (teine, kuues ja kaheksas etteheide) ning hindamisviga ja õigusnormi rikkumist (kolmas, seitsmes ja üheksas etteheide).
- 186 Mis puudutab neljandat etteheidet selle kohta, et komisjon ei ole hagejate väitel „selgitanud [vaidlustatud otsuse] põhjendusi, miks oli asjakohane kehtestada osamakse ülemmääraks 2% tuludest“, siis tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 168 leidis komisjon, et osamakse maksimumsumma määravat protsenti, milleks kehtestati 2% käibest, võib pidada proportsionaalseks, arvestades, et see fikseeriti tasemele, mis moodustas PP kasumlikkuse määrast samaväärsete teenuste valdkonnas üksnes murdosa. Komisjon täpsustas, et tema eelduste kohaselt võisid PP konkurendid samuti saavutada niisuguse kasumlikkuse, ja seetõttu oli tal võimalik põhjendatult järeldada, et see osamakse tase ei vii ega jäta tõhusaid konkurente turult välja.
- 187 Sellest punktist nähtub, et komisjon on esitanud põhjused, miks ta leidis, et osamakse maksimumsumma määrav protsent oli antud juhul asjakohane. Kuna komisjon täpsustas, et see protsent moodustas PP kasumlikkuse määrast samaväärsete teenuste valdkonnas üksnes murdosa – see on kasumlikkuse määr, milleni võivad tema sõnul jõuda need teenuste osutajad, kellelt nõutakse hüvitusfondi osamakseid – ega too seetõttu kaasa tõhusate konkurentide turult väljajäämist või -jätmist, on ta nõuetekohaselt esitanud põhjused, miks ta leidis, et see protsent oli asjakohane. Lisaks võimaldas vaidlustatud otsuse see punkt esiteks hagejatel oma õiguste kaitsmiseks mõista võetud meetme põhjuseid ja teiseks liidu kohtul kontrollida otsuse õiguspärasust. Nimelt, hagejad võisid nende hinnangute põhjendatusele vastu vaielda, heites komisjonile eelkõige ette, et viimane võttis 2% asjakohasuse hindamisel ainsa võrdluspunktina aluseks PP kasumlikkuse määra, samas kui OZPNOP oli teda teavitanud asjaolust, et PP konkurentide kasumlikkuse määr jäi vahemikku 1%–2,5%. Lisaks, nagu eespool punktis 113 ja järgnevates punktides on märgitud, oli Üldkohtul võimalik selle väite kohta anda hinnang. Järelikult on hagejad ekslikult väitnud, et selles osas oli tegemist põhjenduse puudumisega.

188 Lõpuks, seoses viienda etteheitega, mille kohaselt komisjon ei ole lisaks „täpsustanud [vaidlustatud otsuse] põhjendustes põhjuseid, miks ta ei pidanud fondi osamaksete tegemise kohustust diskrimineerivaks“, tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendused 10, 11 ja 166 on sõnastatud järgmiselt:

„(10) Postiseadus määratleb ka „teenused, mis hõlmavad universaalseid postiteenuseid“ (edaspidi „vahetatavad teenused“). Vastavalt postiseaduse artikli 3 lõikele 30 hõlmavad need teenused „kirju ja postisaadetisi, mille kaal ja mõõtmed on määratletud universaalteenuste jaoks, ning pimedatele mõeldud esemed, mida ei osuta ettevõtja, kes on määratud osutama universaalteenust universaalteenuse osutamise kohustusega“. Vahetatavad teenused ei hõlma postiteenuseid, mis seisnevad postisaadetiste kliiringus, sorteerimises, transpordis ja kohaletoimetamises.

(11) Poola ametiasutused kinnitavad, et need teenused on vahetatavad universaalteenustega vastavalt kolmanda postidirektiivi põhjendusele 27, milles on märgitud: „Et selgitada välja, millistelt ettevõtjalt nõuda maksete tegemist hüvitusfondi, peaksid liikmesriigid kaaluma, kas selliste ettevõtjate osutatavaid teenuseid võib kasutaja seisukohast pidada universaalteenuse kohaldamisalasse kuuluvateks teenusteks, kuna nad on piisaval määral vahetatavad universaalteenusega, võttes arvesse teenuste oadusi, sealhulgas lisandväärtusi ning samuti teenuste kavandatud kasutust ning hinnakujundust. Neil teenustel ei pea tingimata olema kõik universaalteenuse tunnused, nagu igapäevane kättetoimetamine või kogu riigi hõlmamine.“

(166) Kui ühtne protsendinäitaja on suurem kui 2%, arvutatakse iga ettevõtja poolt tasumisele kuuluv osamakse 2%-na (piir) iga osamakse tegemiseks kohustatud teenuseosutaja vastavalt tulust. Kuna see protsendinäitaja on kohaldatav ühetaoliselt kõikidele turuosalistele, maksab iga ettevõtja universaalteenuste ja vahetatavate teenuste segmendis sama suure osa oma tulust. Võib asuda seisukohale, et igalt ettevõtjalt nõutav osamakse ei ole sellisena diskrimineeriv.“

189 Kuna komisjon märkis, et vastavalt Poola postiseadusele ei hõlma samaväärsed teenused kullerpostiteenuseid, ning märkis, et selle kindlaksmääramisel, millised ettevõtjad teevad fondi osamakseid, tuleks analüüsida, kas nende ettevõtjate osutatavaid teenuseid saaks kasutaja seisukohalt lähtudes pidada universaalteenuste hulka kuuluvateks, leidis ta kaudselt, kuid kindlalt, et kullerpostiteenused ei ole kasutajate seisukohast universaalteenuste hulka kuuluvad. Komisjon leidis, et kuna osamakse maksimumsumma määravat protsenti kohaldatakse ühetaoliselt kõikide turuosaliste suhtes, ei ole igalt teenuse osutajalt nõutav osamakse diskrimineeriv. Lisaks võimaldas vaidlustatud otsuse see punkt esiteks hagejatel oma õiguste kaitsmiseks mõista võetud meetme põhjuseid ja teiseks liidu kohtul kontrollida selles osas otsuse õiguspärasust. Nimelt, hagejatel oli võimalik nende hinnangute põhjendatusele vastu vaielda, väites eelkõige hagiavalduse punktides 58 ja 59, et ei olnud keeruline teha kindlaks kullerpostiteenused, mis on kasutajate seisukohalt sarnased universaalteenustega, ning et nende kasutusotstarbe, maksumuse või ka nende osutamise tingimuste tõttu olid kullerpostiteenused asendatavad universaalteenustega. Lisaks, nagu eespool punktides 91 ja järgnevates punktides on välja toodud, oli Üldkohtul võimalik selle väite kohta anda hinnang. Hagejad väidavad seega vääralt, et selles osas oli tegemist põhjenduse puudumisega.

190 Kõike eelnevat arvesse võttes tuleb seitsmes väide tagasi lükata ja seetõttu jätta hagi tervikuna rahuldamata.

Kohtukulud

191 Kodukorra artikli 134 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

192 Kuna kohtuotsus on tehtud hagejate kahjuks, tuleb komisjoni kohtukulud vastavalt tema nõudele välja mõista hagejatel.

193 Poola Vabariik kannab kodukorra artikli 138 lõike 1 kohaselt ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kolmas koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Jätta Inpost Paczkomaty sp. z o.o. ja Inpost S.A. kohtukulud nende endi kanda ja mõista neilt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud.

3. Jätta Poola Vabariigi kohtukulud tema enda kanda.

Frimodt Nielsen

Kreuschitz

Forrester

Póřtorak

Perillo

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 19. märtsil 2019 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

I. Vaidluse taust ja peamised kohaldamisele kuuluvad õigusnormid	2
II. Menetlus ja poolte nõuded	3
III. Õiguslik käsitlus	4
A. Vaidluse ese ja hagejate põhjendatud huvi	4
B. Sisulised küsimused	5
1. Esimene väide, mis puudutab ELTL artikli 106 lõike 2 rikkumist, kuna ei ole järgitud postidirektiivi artikli 7 lõiget 2 ja üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid käsitleva raamistiku punkti 19	5
2. Teine väide, mis puudutab ELTL artikli 106 lõike 2 rikkumist, kuna üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punktides 14 ja 60 ette nähtud tingimusi peeti ekslikult täidetuks	6
a) Esimene etteheide	7
b) Teine etteheide	8
3. Kolmas väide, mis puudutab esiteks ELTL artikli 106 lõike 2 rikkumist, kuna komisjon eiras üldist majandushuvi pakkuvate teenuste raamistiku punkti 52, ja teiseks postidirektiivi artikli 7 lõike 1 ja lõigete 3–5 rikkumist	8
a) Kolmanda väite ulatus ja selle tulemuslikkus seoses postidirektiivi artikli 7 rikkumise kohta esitatud etteheitega	9
b) Esimene väiteosa, mis käsitleb osamakse maksimumsumma määrava protsendi väidetavalt diskrimineerivat laadi	11
1) Universaaltenuse ettevõtja ja samaväärsete teenuste ettevõtjate võrdlus	12
2) Võrdlus kullerteenustega	13
c) Teine väiteosa, mis käsitleb osamakse maksimumsumma määrava protsendi ja osamakse aluseks oleva tulu künnise väidetavat ebaproportsionaalsust	15
1) Osamakse maksimumsumma määrava protsendi proportsionaalsus	17
2) Tulu künnis, millega määratakse kindlaks osamakseid tegema kohustatud ettevõtjad	19
d) Kolmas väiteosa, mis puudutab läbipaistvuse põhimõtte rikkumist	20
e) Neljas väiteosa, mis käsitleb postidirektiivi artikli 7 lõikes 3 ette nähtud ebaõiglase rahalise koormusega seotud tingimust	20
4. Neljas väide, mis puudutab postidirektiivi artikli 7 lõike 1 ja artikli 8 rikkumist	22
5. Viies väide, mis puudutab et ELTL artikli 102 ja artikli 106 lõike 1 rikkumist	23

6. Kuues väide, mis puudutab harta artikli 16 ja artikli 17 lõike 1 koostoimes artikliga 52 rikkumist	24
7. Seitsmes väide, mis puudutab põhjendamiskohustuse rikkumist	24
Kohtukulud	26